

ΤΑ ΝΕΑ
ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

Αφιέρωμα

Ο ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΕΚΛΟΓΙΚΩΝ ΑΝΑΜΕΤΡΗΣΕΩΝ ΑΠΟ ΤΟ '74 ΜΕΧΡΙ ΣΗΜΕΡΑ

ΟΙ ΕΚΛΟΓΕΣ

της μεταπολίτευσης

Αύριο είναι η 13η φορά που οι Έλληνες προσέρχονται στις κάλπες μετά την αποκατάσταση της δημοκρατίας. Με λιγότερες αφίσες, λιγότερα ντεσιμπέλ, και λιγότερα πάθη...

Δημοκρατία ετών 35

Στις δημοκρατίες οι εκλογές αποτελούν την κορυφαία διαδικασία του πολιτεύματος. Είναι η ώρα που οι πολίτες, ο «κυρίαρχος λαός», αποφασίζει και καθορίζει το μέλλον του ίδιου και της χώρας συνολικά. Είναι η στιγμή που ο λαός ασκεί την εξουσία του. Μεγάλες κουβέντες, θα πει ο αντιρρησίας. Αφού δεν είναι λίγες οι φορές που και οι λαϊκές εντολές παραβιάστηκαν από αυτούς που τις πήραν και ο ίδιος ο λαός, παρασυρμένος από δημαγωγούς και σειρήνες, έκανε λανθασμένες επιλογές. Ακόμη κι έτσι όμως οι εκλογές δεν χάνουν την αξία τους: ο λαός, οι πολίτες δικαιούνται και μπορούν να αποφασίζουν ακόμη και λάθος. Σημαντικότερο από το να κάνουν λάθος είναι ότι έχουν το δικαίωμα να παίρνουν ακόμη και λάθος αποφάσεις. Γιατί στη δημοκρατία μπορούν να τις διορθώσουν. Αύριο οι Έλληνες καλούνται να ψηφίσουν. Είναι η δέκατη τρίτη φορά (σ.σ.: δεν χρειάζονται προλήψεις) από τη μεταπολίτευση του 1974, που έχουν αυτήν την ευκαιρία. Όλα δείχνουν ότι και η αυριανή ψηφοφορία θα διεξαχθεί με τον πολιτισμένο και δημοκρατικό τρόπο που έγιναν οι προηγούμενες (με

εξαίρεση ένα σοβαρό επεισόδιο, που κατέληξε στον θάνατο ενός ανθρώπου στην Κρήτη, κατά την προεκλογική περίοδο του 1989).

Ευτυχώς στα τελευταία 35 χρόνια που επανήλθε η Δημοκρατία, δεν είχαμε εκλογές στις οποίες να «ψηφίζουν» πεθαμένοι ή δένδρα. Δεν είχαμε τον χωροφύλακα να κοιτά τι πέφτει στην κάλπη, δεν εμφανίστηκαν φαινόμενα εξαγοράς ψήφων, ούτε η βία και νοθεία που συνόδεψαν μερικές από τις εκλογικές διαδικασίες της προχουντικής Ελλάδας. Δεν είχαμε επίσης και τα περιβόητα εκλογικά συστήματα, που έβγαζαν νικητές τους ηττημένους. Όπως συνέβη το 1956 με τη νεοσύστατη ΕΡΕ του Κωνσταντίνου Καραμανλή. Που ενώ πήρε 25.895 ψήφους λιγότερες από τη Δημοκρατική Ένωση, που είχε επικεφαλής τον Γεώργιο Παπανδρέου, εξέλεξε 33 βουλευτές περισσότερους και σχημάτισε αυτοδύναμη κυβέρνηση! Από το 1974 και μετά, τα εκλογικά συστήματα είναι μεν ενισχυμένα αναλογικά, σε διάφορες μορφές, αλλά δεν προκάλεσαν τέτοιες

παραμορφώσεις. Η απόρριψη της απλής και άδολης αναλογικής, την οποία επιμένουν να ζητούν η Αριστερά και τα άλλα μικρότερα κόμματα, γίνεται, από τα δύο κόμματα εξουσίας, με την επίκληση της ανάγκης να προκύψει ισχυρή κυβέρνηση, καθώς οι συνεργασίες δεν φαίνεται να ευδοκίμουν στη χώρα μας.

Του
Αντώνη Ρενιέρη

Οι εκλογές όμως δεν έχουν ενδιαφέρον μόνο την ημέρα που γίνονται. Ίσως περισσότερο ενδιαφέρουσα είναι η προεκλογική περίοδος. Τότε ακούγονται οι υποσχέσεις και οι μεγαλοστομίες, τότε τα κοπλιμέντα στον λαό, τότε γίνονται οι απολογισμοί και οι... προϋπολογισμοί. Παλιότερα μάλιστα είχαμε και τον συναγωνισμό στις αφισοκολλήσεις, τα μεγάφωνα υποψηφίων και κομμάτων στη διαπάσων να μας ξεκουφαίνουν, ακόμη και τους υπαίθριους, γραφικούς και μη, ρήτορες - υποψήφιους. Μοναδικό απομεινάρι αυτών των περιόδων οι μεγάλες συγκεντρώσεις των κομμάτων που και αυτές λιγοστεύουν και πάνε για κατάργηση. Στην εποχή της τηλεόρασης και του Διαδικτύου είναι περιττές.

Αύριο στα εκλογικά τμήματα θα πάνε να ψηφίσουν και γυναίκες. Δεν θα παραξενέψει βέβαια κανέναν, αλλά αυτό δεν συνέβαινε μέχρι το 1956, όταν οι Ελληνίδες ψήφισαν για πρώτη φορά σε εθνικές εκλογές, κατακτώντας την ισότητα στην κάλπη. Πάντως η πρώτη Ελληνίδα βουλευτής, με ψήφους και γυναικών, ήταν η Ελένη Σκούρα, που εξελέγη στη Θεσσαλονίκη το 1953, αλλά σε αναπληρωματικές εκλογές. Από το 1982 μειώθηκε το ηλικιακό όριο συμμετοχής στην ψηφοφορία κατά δύο χρόνια και μπορούν να ψηφίζουν και οι 18άρηδες.

Για πολλούς μοιάζει ουτοπία αλλά έχει αποδειχθεί ότι δεν είναι: η ψήφος του πολίτη αποτελεί δύναμη. Που μπορεί πολλά να αλλάξει. Μια δύναμη που η απεμπόλησή της, μόνο τους εχθρούς των πολιτών εξυπηρετεί. Το κλίμα μέσα στο οποίο γίνονται οι αυριανές εκλογές το ζούμε όλοι. Οι σελίδες που ακολουθούν δίνουν την ευκαιρία να το συγκρίνουμε με τις συνθήκες και την ιστορία των δώδεκα προηγούμενων. Αν και η Ιστορία δεν καθορίζει την ψήφο, η γνώση της μπορεί να συμβάλει σε μια νηφάλια απόφαση.

6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2004

ΠΑΙΔΙΑ...
ΕΠΕΙΔΗ ΟΙ ΕΥΘΥΝΕΣ
ΕΙΝΑΙ ΜΕΓΑΛΕΣ
ΚΙ ΕΓΩ ΝΙΣΘΩ ΑΝΩΡΙΜΟΣ...

ΠΗΡΕ Η ΚΑΛΠΗ
ΑΝΤΙΣΥΛΛΗΠΤΙΚΟ;...
'Η ΝΑ ΒΑΛΩ
ΠΡΟΦΥΛΑΚΤΙΚΟ
ΣΤΟ ΨΗΦΟΔΕΛΤΙΟ;...

Του Δημήτρη Χαντζόπουλου

6 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1989

ΠΟΙΟΣ ΒΓΗΚΕ;

ΔΕΝ ΠΡΟΛΑΒΑ ΝΑ ΔΩ!
ΜΟΛΙΣ ΜΕ ΕΙΔΕ
ΞΑΝΑΜΠΗΚΕ!

Του Κώστα Μητρόπουλου

Οι εκλογές με το πενάκι των «ΝΕΩΝ»

Η προεκλογική περίοδος και η επομένη των εκλογών αποτελούν τις πιο ευτυχισμένες ημέρες για τους γελοιογράφους. Αν τις υπόλοιπες ημέρες ψάχνουν «θέμα» για να σαπρίσουν ή να σχολιάσουν, στις εκλογές αυτό είναι σίγουρο. Η γνωστή αρχή της δημοσιογραφίας ότι «μια εικόνα ίσον χίλιες λέξεις» ισχύει και για τα σκίτσα των γελοιογράφων.

Οι γελοιογράφοι των «ΝΕΩΝ» – Κώστας Μητρόπουλος, Δημήτρης Χαντζόπουλος, Σπύρος Ορνερράκης και ο νεώτερος Τάσος Αναστασίου – έχουν πετύχει να δώσουν με τα σκίτσα τους όχι μόνο τον παλμό των εκλογών σε όλες τις αναμετρήσεις, αλλά και να περιγράψουν τις αγωνίες και τα προβλήματα τόσο των πολιτών όσο και των πολιτικών. Για το ότι τα προβλήματα που σχολιάζουν είναι σταθερά τα ίδια, υπεύθυνοι είναι οι πολιτικοί και όχι οι ίδιοι...

23 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1996

ΚΑΙ ΤΩΡΑ ΔΟΥΛΕΙΑ!
ΕΜΠΡΟΣ ΓΙΑ ΝΕΑ ΤΟΚ-ΣΟΥ, ΣΥΖΗΤΗΣΕΙΣ
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΕΣ-ΚΟΝΦΕΡΑΝΣ
ΜΕ ΘΕΜΑ ΤΑ ΕΚΛΟΓΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ!

Του Κώστα Μητρόπουλου

6 ΜΑΡΤΙΟΥ 2004

ΕΠΙΛΕΞΤΕ
ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ ΚΥΡΙΕ!
ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΚΙ ΑΛΛΟΙ
ΑΝΑΠΟΦΑΣΙΣΤΟΙ...

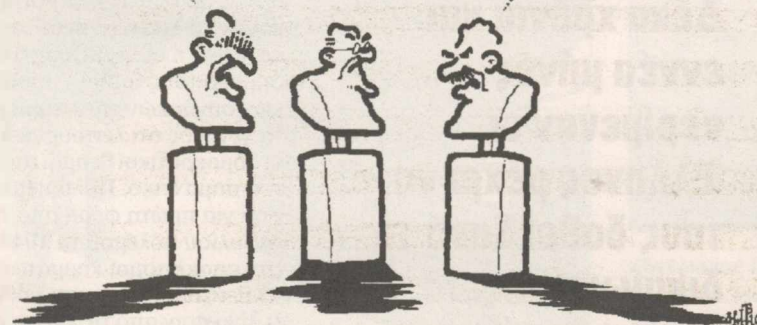

Του Τάσου Αναστασίου

15 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2007

ΕΣΥ ΧΑΡΙΛΑΕ
ΤΙ ΛΕΙ;...

'Η ΘΑ 'ΧΟΥΜΕ
ΜΙΑ ΚΑΛΠΗ ΓΚΑΣΤΡΟΜΕΝΗ
'Η ΘΑ 'ΧΟΥΜΕ
ΔΥΟ ΚΑΛΠΕΣ ΛΕΙΣΒΙΕΣ!..

Του Δημήτρη Χαντζόπουλου

9 ΜΑΡΤΙΟΥ 2004

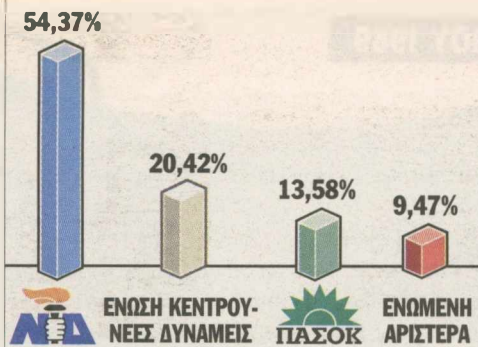
ΕΣΥ, ΤΩΡΑ,
ΕΙΣΑΙ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΧΑΜΕΛΟΥΣ
Ή ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΕΡΔΙΣΜΕΛΟΥΣ;

ΣΙΓΟΥΡΑ,
ΘΑ ΤΟ ΞΕΡΩ,
ΑΡΙΘΤΕΡΑ!

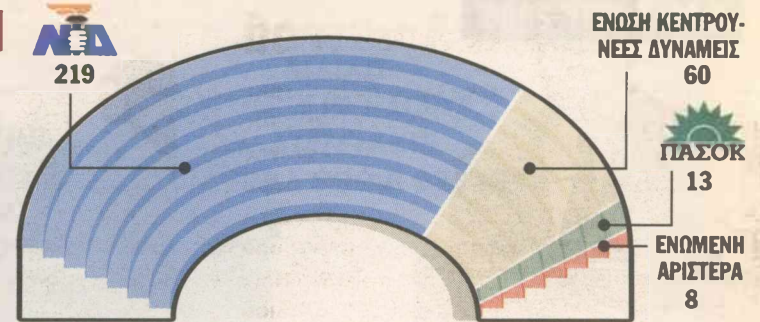
Του Σπύρου Ορνερράκη

17
ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
1974

Το αποτέλεσμα

Η νίκη Καραμανλή ήταν αναμενόμενη από όλους, αλλά η έκτασή της προκάλεσε έκπληξη: το 54,37% ήταν ένα ποσοστό χαρακτηριστικό της ψυχολογίας των πολιτών εκείνη την εποχή. Τρίτο ήρθε το ΠΑΣΟΚ με ποσοστό που απογοήτευσε τόσο τον ιδρυτή του όσο και πολλούς οπαδούς του: μόλις 13,58%

Δημοκρατικό ξεκίνημα στη

Η χούντα είχε πέσει, αλλά το δίλημμα «Καραμανλής ή τανκς» καθό

Στις 16 Φεβρουαρίου 1964 στην Ελλάδα έγιναν εθνικές εκλογές. Το αποτέλεσμα τους ήταν ένας θρίαμβος για την Ένωση Κέντρου και τον αρχηγό της Γεώργιο Παπανδρέου: 52,78%, έναντι 35% της συμμαχίας ΕΡΕ - Κόμματος Προοδευτικών και 12% της ΕΔΑ.

Η δημοκρατική αυτή επιλογή του ελληνικού λαού σε πολλούς δεν άρεσε. Και τον τιμώρησαν ποικιλοτρόπως. Μεταξύ άλλων και με μακρά στέρση του δικαιώματος του εκλέγειν και εκλέγεσθαι. Χρειάστηκε να περάσουν δέκα χρόνια, εννέα μήνες και μία ημέρα, ως τις 17 Νοεμβρίου 1974, για να ξανασηθούν κάλπες εθνικών εκλογών στην Ελλάδα. Είχαν μεσολαβήσει η αποστασία της 15ης Ιουλίου 1965 και η παρατεταμένη νύχτα της δικτατορίας της 21ης Απριλίου 1967.

Οι εκλογές του Νοεμβρίου του 1974 έγιναν σχεδόν τέσσερις μήνες μετά την αποκατάσταση της Δημοκρατίας στις 24 Ιουλίου 1974. Το κλίμα ήταν μεν ενθουσιώδες για την πτώση της χούντας, αλλά και φοβικό. Πάρα πολύς κόσμος δεν είχε πειστεί ότι είχαμε γλιτώσει οριστικά από τους δικτάτορες. Και θεωρούσε ότι μόνο ο Κωνσταντίνος Καραμανλής μπορούσε να διασφαλίσει μια ομαλή εξέλιξη των πολιτικών πραγμάτων στη νεοσύστατη δημοκρατία. Το σύνθημα «Καραμανλής ή τανκς» ειπώθηκε μεν δημόσια από επιφανή εκπρόσωπο της Αριστεράς, αλλά δουλεύτηκε και αξιοποιήθηκε κατάλληλα και αποτελεσματικά από τη Νέα Δημοκρατία, την οποία ίδρυσε ο Κ. Καραμανλής στη θέση της αμαρτωλής ΕΡΕ. Η άλλοτε κραταιά Ένωση Κέντρου εμφανίστηκε αδύναμη μετά την ίδρυση του ΠΑΣΟΚ με επικεφαλής τον Ανδρέα Παπανδρέου, ενώ η Αριστερά κατάφερε να ενωθεί - προσωρινά όπως αποδείχθηκε - σε ένα κοινό ψηφοδέλτιο. Οι εκλογές ορίστηκαν ανήμερα της πρώτης επετείου της σφαγής του Πολυτεχνείου, γεγονός που πυροδότησε αντιδράσεις, αλλά ο Καραμανλής απάντησε ότι έτσι τιμάται καλύτερα το νόημα της εξέγερσης που κλόνισε τη χούντα. Οι εκλογές έγιναν ελεύθερα, δημοκρατικά, χωρίς κανένα από τα παρatrάγουδα που είχαν σημειωθεί σε αρκετές εκλογές πριν από τη χούντα.

Η Ν.Δ. εξασφάλισε τις 219 από τις 300 έδρες της Βουλής, πλειοψηφία που της έδινε τη δυνατότητα άνετης διακυβέρνησης. Μόνο που δεν αξιοποίησε όσο μπορούσε αυτή τη δύναμη για να κάνει ουσιαστικές μεταρρυθμίσεις. Ο παραδοσιακός συντηρητισμός της παράταξης, η ανομοιογένεια της Κοινοβουλευτικής Ομάδας εμπόδισαν να γίνουν τα τολμηρά βήματα που είχε ανάγκη η χώρα. Το ουσιαστικό κέρδος των

■ Όλοι περίμεναν την επικράτηση του Κωνσταντίνου Καραμανλή, αλλά το εύρος της νίκης του αποδίδεται στο γεγονός ότι είχε καλλιεργηθεί η άποψη πως ήταν ο μόνος που μπορούσε να εγγυηθεί τη δημοκρατική ομαλότητα

Δέκα χρόνια και εννέα μήνες περίμεναν οι Έλληνες μέχρι να τους δοθεί ξανά το δικαίωμα της δημοκρατικής επιλογής

πρώτων μεταπολιτευτικών εκλογών ήταν το αίσθημα δημοκρατίας και ελευθερίας που ξανάνιωσαν οι πολίτες. Όσο και αν το αποτέλεσμα ήταν πλεονασματικό, αφού η συντριπτική νίκη της Νέας Δημοκρατίας υπήρξε προϊόν των ειδικών συνθηκών της περιόδου εκείνης, το γεγονός ότι λειτούργησαν και πάλι οι δημοκρατικοί θεσμοί ήταν από μόνο του σημαντικό. Πολύ περισσότερο αφού για πρώτη φορά από τη λήξη του εμφυλίου πολέμου το 1949 δεν υπήρξαν αποκλεισμοί κομμάτων, όπως του ΚΚΕ, το οποίο νομιμοποιήθηκε και πάλι λίγο πριν από τις εκλογές.

Ήταν οι εκλογές που άνοιξαν τους ευρωπαϊκούς δρόμους της Ελλάδας, που λίγο αργότερα την οδήγησαν στην ισότιμη ένταξή της στην τότε ΕΟΚ.

Από το αρχείο των «ΝΕΩΝ»

«Ακόμα και οι υποψήφιοι του πρώτου κόμματος εντυπωσιάστηκαν από το αποτέλεσμα, το μεγαλύτερο δηλαδή ποσοστό επιτυχίας που επέφερε κόμμα σε ελεύθερες εκλογές στη μεταπολεμική Ελλάδα. Η υπερψήφιση του Κ. Καραμανλή έδειξε πως ο Ελληνικός Λαός ανηδρά ευνοϊκότερα στο σύνθημα της «Ηρεμίας», παρά της «Αλλαγής» που του πρότειναν τα άλλα κόμματα. Ύστερα από επτάμισι χρόνια στραπωτικής δικτατορίας, η καλλιέργεια της «φοβίας των τανκς» απέδωσε...».

Η Αριστερά

Βραχύβιο αποδείχτηκε το εγχείρημα της Ενωμένης Αριστεράς που κατέβηκε το '74 ενιαία υπό τον Ηλία Ηλιού

Η συμμετοχή

Σχεδόν πέντε εκατομμύρια (4.963.558) Έλληνες προσήλθαν στις κάλπες στις πρώτες εκλογές μετά την επταετή δικτατορία

σκιά του φόβου

ρισε το εκλογικό αποτέλεσμα

■ Ο Τύπος της εποχής επεσήμαινε τη διάσπαση των δημοκρατικών δυνάμεων σε δύο κόμματα: την Ένωση Κέντρου που κατέβηκε στις εκλογές υπό τον Γεώργιο Μαύρο και το νεότευκτο ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου που αποφάσισε να κόψει τον ομφάλιο λώρο και να ιδρύσει το δικό του κόμμα

Ανανέωση σε κόμματα και πρόσωπα

Επειδή χρειάστηκε να περάσουν δέκα χρόνια για να ξαναγίνουν εκλογές, ήταν φυσικό το 1974 να παρατηρηθεί ευρεία ανανέωση του πολιτικού δυναμικού της χώρας. Ο Καραμανλής αισθάνθηκε ότι η προδικτατορική Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση (ΕΡΕ), που ο ίδιος είχε ιδρύσει το 1955, του ήταν βαρίδι. Τόσο για τα σκάνδαλα και το αστυνομικό κράτος με το οποίο είχε συνδεθεί όσο και γιατί πολλά από τα επίλεκτα στελέχη της χούντας προήλθαν από τις τάξεις της. Έτσι ίδρυσε τη Νέα Δημοκρατία, στην οποία περιέλαβε μεν σχεδόν όλα τα ιστορικά στελέχη της ΕΡΕ αλλά και πολλά νέα. Η Ένωση Κέντρου βγήκε από τη χούντα εμφανώς αποδυναμωμένη και συνεργάστηκε με τις «Νέες Δυνάμεις», που απαρτιζόταν από διάφορους κεντρογενείς πολιτικούς, που φοβούνταν τον «σοσιαλισμό» του Ανδρέα Παπανδρέου. Η μεγάλη ανανέωση προήλθε βέβαια από το ΠΑΣΟΚ, η ίδρυση του οποίου, στις 3 του Σεπτεμβρίου 1974, άλλαξε το πολιτικό status για τα καλά.

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

«Ο Νovός II»: Καθιέρωσε τον Αλ Πατσίνο και βρίσκεται μέχρι και σήμερα στη λίστα με τις ταινίες που κάποιος πρέπει να έχει δει.

Γιατί «μας έκανε μια προσφορά που δεν μπορούσαμε να αρνηθούμε»...

«Η δίκη των δικαστών»: Ο ζεν πρεμιέ Ν. Κούρκουλος σε ένα ιστορικό δράμα από αυτά που αγαπούσε το ελληνικό κοινό εκείνη την εποχή. Οι δικαστές των Κολοκοτρώνη και Πλαπούτα, Πολυζωίδης και Τερτσέτης, αρνούνται να υπογράψουν την καταδίκη για εσχάτη προδοσία και καταλήγουν στα μπουντρούμια

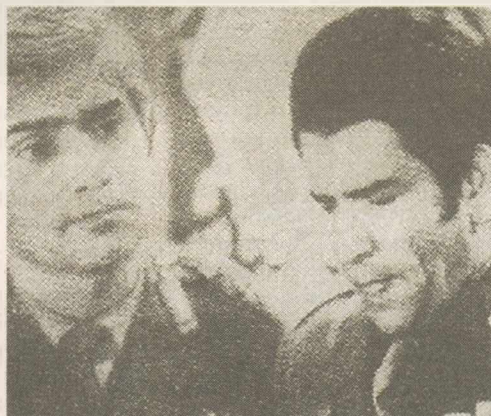
Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

«Καλημέρα Ήλιε»: Το τραγούδι του Μάνου Λοΐζου που ταυτίστηκε με την «Αλλαγή», το διασημότερο ίσως πολιτικό σύνθημα στη χώρα, και τον Ανδρέα με το ζιβάγκο

«Η ζωή μου όλη»: Ίσως το πρώτο τραγούδι που έρχεται στο μυαλό κάποιου όταν σκέφτεται τον Στέλιο Καζαντζίδη και τον Άκη Πάνου. Άλλωστε όπως έλεγε λαϊκός ερμηνευτής, το εν λόγω τραγούδι «ήταν το καλύτερο κοστούμι του»...

Τι βλέπαμε στην TV

«Άγνωστος Πόλεμος»: Το σίριαλ κατασκοπείας του Νίκου Φώσκολου (με τον Κ. Καραγιώργη και τον Αγγ. Αντωνόπουλο) που καθήλωνε γειτονίες ολόκληρες στην ΥΠΕΝΕΔ. Η τηλεθέαση άγγιζε το 83%. Μέχρι και ο δικτάτορας Γεώργιος Παπαδόπουλος, που ήταν στη φυλακή τότε, συγκαταλεγόταν στους φαν

«Εκείνος και Εκείνος»: Λουκάς - Βασίλης Διαμαντόπουλος (αριστερά) και Σόλωνας - Γιώργος Μιχαλακόπουλος (δεξιά) συζητούν επί παντός επιστητού. Μια σειρά που είχε γλιτώσει από τη λογοκρισία της χούντας παρά την εμφανή αντισυμβατικότητα της και μέχρι και σήμερα είναι παράδειγμα «εναλλακτικής τηλεόρασης»

20
ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ
1977

Η πρώτη πράξη της αλλαγ

Σε τροχιά εξουσίας μπαίνει το ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου,

Οι εκλογές της 20ής Νοεμβρίου 1977 επιβεβαίωσαν δύο πράγματα. Πρώτον, την πάγια τακτική του Κωνσταντίνου Καραμανλή να μην εξαντλεί ποτέ την τετραετία. Πάντα προσέφευγε σε πρόωρες εκλογές. Δεύτερον, την αρχή του τέλους του ως κομματικού ηγέτη.

Έστειλαν όμως και ένα μήνυμα που δεν το κατάλαβαν όλοι από την αρχή: ότι από εδώ και πέρα στο παιχνίδι της εξουσίας εισέρχεται δυναμικά ένας νέος παίκτης. Ήταν ο Ανδρέας Παπανδρέου και το ΠΑΣΟΚ. Μπορεί να κέρδισε και πάλι η Νέα Δημοκρατία, αλλά ο ουσιαστικός νικητής ήταν το ΠΑΣΟΚ του Ανδρέα Παπανδρέου, που πέρασε στη θέση της αξιωματικής αντιπολίτευσης, διπλασιάζοντας το ποσοστό του 1974 και δείχνοντας ότι ήταν η ανερχόμενη πολιτική δύναμη της χώρας. Αντίθετα με το κλίμα του 1974, τώρα υπήρχε έντονη αμφισβήτηση των κυβερνητικών επιλογών. Οι απεργίες και οι διαδηλώσεις των εργαζομένων που ζητούσαν καλύτερες αμοιβές και συνθήκες εργασίας είχαν πυκνώσει, η οικονομία είχε και τότε προβλήματα, τα εθνικά θέματα είχαν βαλτώσει, η ένταξη στην τότε ΕΟΚ προχωρούσε μεν αλλά με την αντίθεση τόσο του ΠΑΣΟΚ όσο και της Αριστεράς. Ήταν φανερό η αδυναμία της κυβέρνησης του Κωνσταντίνου Καραμανλή να λύσει προβλήματα της καθημερινότητας όπως ήταν η υγεία, οι δημόσιες συγκοινωνίες, τα θέματα παιδείας όπου έλλειπαν χιλιάδες αίθουσες και οι μαθητές έκαναν μάθημα εναλλάξ πρωί - απόγευμα στα ίδια σχολικά κτίρια, ο αναβρασμός στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Από το 1975 είχε κάνει την εμφάνισή της και η τρομοκρατία, με τη 17 Νοέμβρη, και η αδυναμία της Αστυνομίας να βρει τους δράστες είχε προκαλέσει εκτός από έντονη πολιτική αντιπαράθεση και πολλές συζητήσεις για το ποιοι κρύβονται πίσω από τις δολοφονίες και τα «ιδεολογικά» μανιφέστα της οργάνωσης, έπειτα από κάθε χτύπημά της. Όλα αυτά είχαν αποδυναμώσει και απομυθοποιήσει σημαντικά τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, ο οποίος, μετά το αποτέλεσμα των εκλογών, κατάλαβε ότι δεν είχε άλλο μέλλον στην ενεργό πολιτική και μεταπήδησε στην Προεδρία της Δημοκρατίας, δύομισι χρόνια μετά, τον Μάιο του 1980.

ΑΠΟ την επομένη των εκλογών

■ Με στόχο να περιορίσει την αποδυνάμωση της Ν.Δ., ο Καραμανλής ενέταξε στην κυβέρνησή του στελέχη από άλλους χώρους, όπως τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, που είχε εκλεγεί βουλευτής με το Κόμμα Νεοφιλελευθέρων. Εδώ, στιγμιότυπο από την ορκωμοσία του ως υπουργού Συντονισμού, μαζί με τους Γ. Ράλλη (υπουργό Εξωτερικών), Αθ. Κανελλόπουλο (Οικονομικών) και Ι. Μπούτο (Γεωργίας)

ήταν φανερό πλέον ότι τις πολιτικές εξελίξεις δεν μπορούσε να τις καθορίζει μόνη της η Νέα Δημοκρατία, όπως έκανε τα τρία πρώτα χρόνια μετά τη μεταπολίτευση. Το ΠΑΣΟΚ συσπειρώσε ολοένα και περισσότερους πολίτες στις τάξεις του, άρχισε να κυριαρχεί στις εκλογές των συνδικάτων, των πανεπιστημιακών, των αγροτικών συλλόγων, στις οργανώσεις της νεολαίας και των φοιτητών. Στις δημοτικές εκλογές του 1978 οι πε-

Η πτώση της Ν.Δ. κατά 12 μονάδες έδειχνε και την απομυθοποίηση του Καραμανλή

ρισσότεροι υποψήφιοι δήμαρχοι και κοινοτάρχες που υποστήριξε, είτε μόνο του είτε με τα κόμματα της Αριστεράς, εξελέγησαν. Και παρά τη διεύρυνση της Νέας Δημοκρατίας που επιχείρησε ο Καραμανλής εντάσσοντας σε αυτήν στελέχη κυρίως των αποστατών του 1965 - Μητσοτάκης κ.ά. - η γενική πεποίθηση ήταν ότι οι επόμενες εκλογές θα ήταν υπόθεση του ΠΑΣΟΚ. Έτσι κι έγινε το 1981.

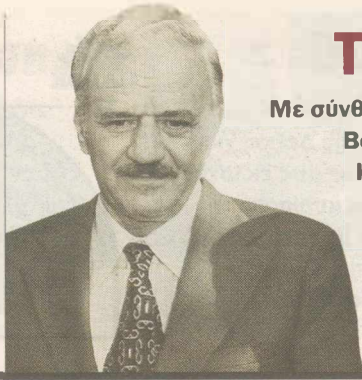
Από το αρχείο των «ΝΕΩΝ»

«Ο Λαός ψήφισε αλλαγή. Και μάλιστα κατά τον πλέον εντυπωσιακό τρόπο. Το αποτέλεσμα των χθεσινών εκλογών αιφνιδίασε τη Νέα Δημοκρατία, η οποία έχασε την απόλυτη πλειοψηφία της και ανέδειξε το ΠΑΣΟΚ σαν τον μεγάλο νικητή της εκλογικής αναμέτρησης, μια και το αποτέλεσμα δικαίωσε και τις πιο αισιόδοξες προβλέψεις του κ. Ανδρέα Παπανδρέου. Ο νέος συσχετισμός δυνάμεων στη Βουλή δημιουργεί πλείστες όσες δυνατότητες και ενδεχόμενα που είναι ακόμη πολύ πρόωρο να προβλεφθούν».

Οι νοσταλγοί

Οι φιλοχουντικοί της Εθνικής Παράταξης κατόρθωσαν να μπουν στη Βουλή και να κερδίσουν πέντε έδρες υπό τον πρωθυπουργό της αποστασίας Στέφανο Στεφανόπουλο

Το σύνθημα

Με σύνθημα «ΚΚΕ ισχυρό στη Βουλή και στον λαό» το Κομμουνιστικό Κόμμα κατέβηκε για πρώτη φορά αυτόνομο στις εκλογές, με επικεφαλής τον Χαρίλαο Φλωράκη

Για πρώτη φορά

Η Μελίνα Μερκούρη το 1974 δεν κατάφερε να μπει στη Βουλή για λίγες δεκάδες ψήφους. Τρία χρόνια μετά εξελέγη για πρώτη φορά βουλευτής στη Β' Πειραιά

ής

μετά την αποδυνάμωση της Ν.Δ.

Το ΠΑΣΟΚ είναι εδώ

Τον τόνο στις εκλογές του 1977 τον έδωσε η εκτόξευση του ΠΑΣΟΚ με σχεδόν διπλάσιο ποσοστό από αυτό που είχε πάρει το 1974. Η Νέα Δημοκρατία είχε χάσει 12,3% σε σχέση με το 1974. Η δημοκρατία και ο κοινοβουλευτισμός είχαν πια εμπεδωθεί στη χώρα και στη συνείδηση των πολιτών. Με αυτήν τη σιγουριά ο «κυρίαρχος λαός» δεν είχε πρόβλημα να ξαναβάλει στη Βουλή τον αποστάτη Μπτσούτση αλλά και ένα μείγμα αποστατών - χουντικών, αφού ο πρωθυπουργός της αποστασίας Στεφ. Στεφανόπουλος ήταν επικεφαλής της φιλοχουντικής Εθνικής Παράταξης που έβγαλε πέντε βουλευτές.

■ Το 1977 το ΠΑΣΟΚ εδραιώνεται ως αξιωματική αντιπολίτευση και παραγκωνίζει την Ένωση Κέντρου. Τα περισσότερα από τα στελέχη της τελευταίας θα έχουν προσχωρήσει στο ΠΑΣΟΚ μέχρι τις εκλογές του 1981

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

«**Star Wars**»: Η σύλληψη του Τζορτζ Λούκας που έγινε αμέσως το απόλυτο φαινόμενο της ποπ κουλτούρας της εποχής. Να θυμίσουμε ότι μέχρι και ο Ρέιγκαν επηρεάστηκε από την ταινία που περιέγραφε τη Σοβιετική Ένωση ως «Αυτοκρατορία του Κακού».

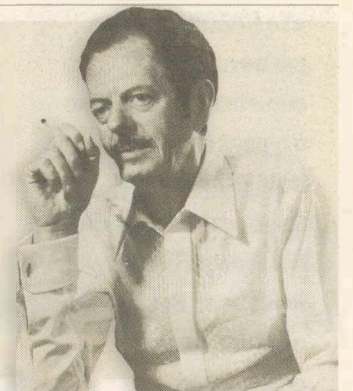
«**Ο κυρ Γιώργης εκπαιδεύεται**»: Η τελευταία ταινία του Φίνου με τον Διονύση Παπαγιαννόπουλο στον ρόλο του ταβερνιάρη που αναγκάζεται να υποδυθεί τον πλούσιο επιχειρηματία για χάρη του γιου του. Όλα τα απωθημένα της ελληνικής κοινωνίας της εποχής παρουσιάζονται με χιούμορ σε 90'.

Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

«**Το βαπόρι απ' την Περσία**». Στις 8 Ιανουαρίου, στον Ισθμό της Κορίνθου πιάνεται πλοίο κυπριακής σημαίας, φορτωμένο με 11 τόνους χαλός περσικής προέλευσης, κρυμμένο ανάμεσα σε κεντήματα. Αυτό ενέπνευσε τον Βασίλη Τσιτσάνη να γράψει το ομώνυμο τραγούδι.

«**How Deep is your Love**». Το σουζέ των Bee Gees σκαρφώθηκε στα charts, δημιούργησε πολλούς γκρούπες με πανομοιότυπη εμφάνιση, αλλά οι νεώτεροι το θυμούνται σίγουρα από τη διασκευή των Take That

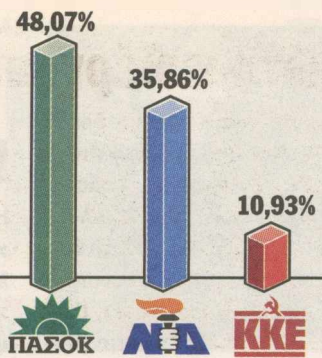
Τι βλέπαμε στην TV

«**Πανθέοι**»: Διασκευή του μυθιστορήματος του Τάσου Αθανασιάδη (με την Κάτια Δανδουλάκη και τον Άγγελο Αντωνόπουλο) με σύσσωμο το τηλεοπτικό κοινό να περιμένει με αγωνία μπροστά στο ασπρόμαυρο κουτί να σμιξουν η Μάρμω Πανθέου (Κάτια Δανδουλάκη), με τον Κίτσο (Στέλιο Καλογερόπουλο).

«**Μεθοριακός Σταθμός**»: Για οκτώ ολόκληρα χρόνια παιζόταν κάθε Τετάρτη στις 19.30 και για κάποιους ήταν από τις κορυφαίες ελληνικές σαπουνόπερες παρά το ότι εκτυλισσόταν στην Καλαμιά με πρωταγωνιστή έναν γεωπόνο...

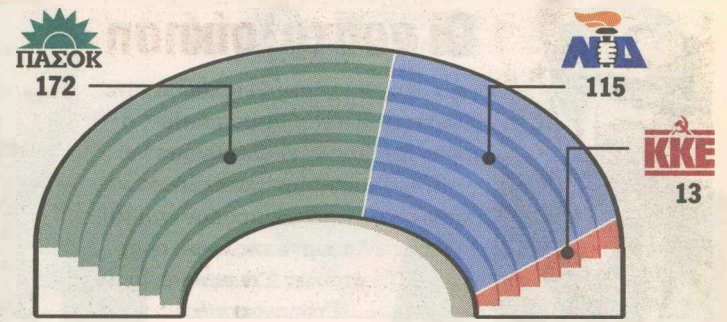

18
ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ
1981

Το αποτέλεσμα

Με ψηφοδέλτια γεμάτα από νέα στελέχη, το ΠΑΣΟΚ ξεπέρασε την προπαγάνδα της Δεξιάς για «απαλλοτρίωση περιουσιών» και πήρε στις εκλογές ποσοστό 48,07%, που το κατέστησε κυρίαρχο της πολιτικής ζωής. Η Νέα Δημοκρατία με επικεφαλής τον πρωθυπουργό Γεώργιο Ράλλη πήρε τότε το ιστορικά χαμηλότερο ποσοστό της σε εθνικές εκλογές: μόλις 35,87%

Τέλος στην κοινωνία των

Το λαϊκό ξέσπασμα φέρνει στην εξουσία τους μισούς Έλληνες που

Στις εκλογές της 18ης Οκτωβρίου 1981 σημειώθηκε η σημαντικότερη πολιτική εξέλιξη στα πολιτικά πράγματα της χώρας, από τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και μετά. Για πρώτη φορά τις κέρδισε με αυτοδύναμη πλειοψηφία ένα σοσιαλιστικό κόμμα, το ΠΑΣΟΚ. Μέχρι τότε κανένα σοσιαλιστικό κόμμα ή σχηματισμός δεν είχαν καταφέρει κάτι ανάλογο.

Ο ιδρυτής και πρώτος πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ Ανδρέας Παπανδρέου, κέρδισε με υποσχέσεις για διεύρυνση της δημοκρατίας, ισότιμη αντιμετώπιση των πολιτών ανεξάρτητα από τις πολιτικές - κομματικές πεποιθήσεις τους, αναδιανομή του εισοδήματος, κοινωνικές παροχές, ενίσχυση του κράτους πρόνοιας, ριζικές μεταρρυθμίσεις στους τομείς της παιδείας, της υγείας, των εργασιακών δικαιωμάτων, τη δημόσια διοίκηση, την τοπική αυτοδιοίκηση και τους θεσμούς.

Υποσχέθηκε επίσης «υπερήφανη στάση» απέναντι σε φίλους και εχθρούς στο εξωτερικό και κυρίως με τις ΗΠΑ, το ΝΑΤΟ, που κατηγορούσε, ασφαλώς όχι άδικα, ότι ευθύνονταν τόσο για την επιβολή και στήριξη της εφτάχρονης δικτατορίας όσο και για μονομερή υποστήριξη της Τουρκίας στο Κυπριακό και το πρόβλημα του Αιγαίου. Συνθήματα του τύπου «Εξω οι βάσεις του θανάτου», «ΕΟΚ και ΝΑΤΟ, ίδιο συνδικάτο», «Εξω οι Αμερικάνοι», δονούσαν τις λαϊκές συγκεντρώσεις του. Ο λόγος του χειμαρρώδους και ελκυστικός, αποδυνάμωσε τις υπόλοιπες πολιτικές δυνάμεις, συνέδεσε τους λαϊκούς αγώνες με νέα οράματα και υποσχέθηκε ότι, αν κέρδιζε τις εκλογές, θα ερχόταν «Το ΠΑΣΟΚ στην κυβέρνηση και ο λαός στην εξουσία». Είχε βέβαια ολίγον στρογγυλέψει τον λόγο του, σε σχέση με το 1974 ή ακόμη και το 1977, αλλά στα μάτια των πολιτών φαινόταν σαν η μόνη ελπίδα για να εκσυγχρονιστεί η χώρα και να έλθει στην εξουσία και το τμήμα εκείνο της κοινωνίας που ένιωθε - και ήταν - αποκλεισμένο απ' αυτήν για περίπου σαράντα χρόνια.

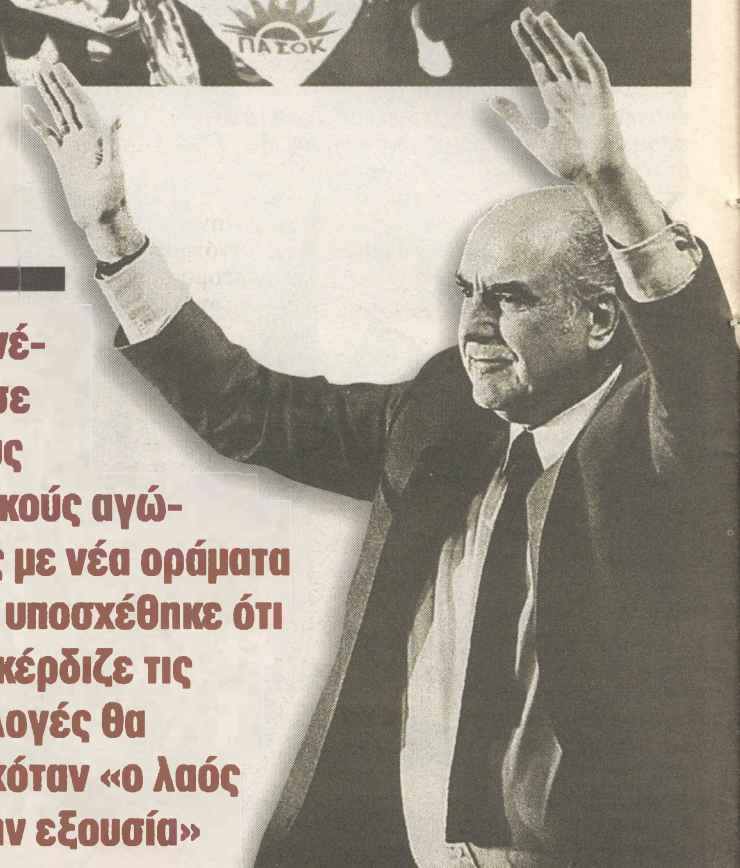
Είναι χαρακτηριστικό ότι τη νίκη του ΠΑΣΟΚ δεν πανηγύρισαν μόνο οι οπαδοί του, αλλά και μεγάλο μέρος των ψηφοφόρων της Αριστεράς. Ακόμη και του (τότε) ΚΚΕ Εσωτερικού, παρά το ότι το κόμμα αυτό δεν είχε καταφέρει να μπει στη Βουλή. Ο Α. Παπανδρέου σχημάτισε μια κυβέρνηση κανένα μέλος της οποίας, εκτός από τον ίδιο, δεν είχε προηγούμενη κυβερνητική θητεία. Ήταν η επιτομή της πο-

■ Την ιστορική νίκη του ΠΑΣΟΚ δεν πανηγύρισαν μόνο οι οπαδοί του, αλλά και μεγάλο μέρος των ψηφοφόρων της Αριστεράς

λιτικής ανανέωσης. Μέσα στον μεγάλο ενθουσιασμό και τις πολλές προσδοκίες που γεννήθηκαν, ελαχιστοί σκέφτηκαν ότι ο νέος πρωθυπουργός έπρεπε να «συγκατοικήσει» στην εξουσία με τον μεγάλο αντίπαλό του, τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, που ήταν ήδη Πρόεδρος της Δημοκρατίας και μάλιστα με ουσιαστικές αρμοδιότητες, σύμφωνα με το Σύνταγμα που ο ίδιος είχε κόψει και ράψει στα μέτρα του το 1975. Και μπορεί να κατάφεραν ως έναν βαθμό να συνεργαστούν, αλλά ήταν φανερό ότι δεν θα μπορούσαν να συνυπάρξουν για πολύ. Και για τον λόγο ότι ο Κωνσταντίνος Καραμανλής επέμενε να υπενθυμίζει στον Παπανδρέου ότι όφειλε να σεβαστεί στις στρατηγικές επιλογές του, σε θέματα όπως η ΕΟΚ. Αλλά αυτά θα κρίνονταν στις επόμενες εκλογές...

Συνέδεσε τους λαϊκούς αγώνες με νέα οράματα και υποσχέθηκε ότι αν κέρδιζε τις εκλογές θα ερχόταν «ο λαός στην εξουσία»

Από το αρχείο των «ΝΕΩΝ»

«Το ΠΑΣΟΚ κατ'ίγαν μια συντριπτική, σαρωτική, καθαρή νίκη όχι μόνο έναντι της Ν.Δ., αλλά και της Δεξιάς στο σύνολό της. Και εξασφαλίζει στην καινούργια Βουλή απόλυτη, ισχυρή - πολύ ισχυρή - πλειοψηφία, που επιτρέπει την εφαρμογή του μεγάλου προγράμματος της Αλλαγής, χωρίς δισταγμούς και ταλαντεύσεις... Τον νικητή των εκλογών κ. Α. Παπανδρέου συνεχάρη με τηλεφώνημά του ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, Κωνσταντίνος Καραμανλής, στις 9.30 περίπου το βράδυ»

Η συγκατοίκηση

Από τον θώκο του – ισχυρού τότε – Προέδρου της Δημοκρατίας, ο Καραμανλής εξακολουθούσε να πιέζει τον Ανδρέα Παπανδρέου να ακολουθήσει τις δικές του στρατηγικές επιλογές, κυρίως ως προς την ΕΟΚ. Κατάφεραν οριακά να συνεργαστούν, αλλά όχι για πολύ...

Η πρώτη κυβέρνηση

Εκτός από τον Ανδρέα Παπανδρέου κανένα άλλο μέλος της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ δεν είχε κυβερνητική θητεία. Σ' αυτήν συμμετείχαν οι Απ. Λάζαρης (Συντονισμού), Ι. Χαραλαμπίδης (Εξωτερικών), Μ. Κουτσόγιωργας (Προεδρίας), Απ. Κακλαμάνης (Εργασίας), Α. Τσοχατζόπουλος (Δημοσίων Έργων), Στ. Αλεξανδρής (Δικαιοσύνης), Κ. Σημίτης (Γεωργίας), Αν. Πεπονής (Βιομηχανίας), Ν. Ακριτίδης (Εμπορίου), Π. Αυγερινός (Κοινωνικών Υπηρεσιών), Γ. Γεννηματάς (Εσωτερικών), Λ. Βερυβάκης (Παιδείας), Μ. Δρεπάκης (Οικονομικών), Δ. Μαρούδας (Τύπου)

δύο ταχυτήτων

για 40 χρόνια ήταν στο περιθώριο

■ Την ιστορικά χαμηλότερη εκλογική της επίδοση σημείωσε το 1981 η Νέα Δημοκρατία. Μετά τις εκλογές, επρόκειτο να μπει σε μία εσωκομματική περιδίνηση που διήρκεσε πολλά χρόνια, καθώς το ΠΑΣΟΚ κυριαρχούσε στο πολιτικό σκηνικό

Τέλος στην 40χρονη κυριαρχία της Δεξιάς

Σ τις 18 Οκτωβρίου 1981 διακόπηκε μια σαραντάχρονη κυριαρχία της Δεξιάς στην Ελλάδα που, με ελάχιστες ολιγόμηνες ή ολιγόχρονες διακοπές, κυβερνούσε τη χώρα. Το αποτέλεσμα των εκλογών, αν και ήταν αναμενόμενο, έκανε τον γύρο του κόσμου: οι Σοσιαλιστές κυβέρνηση στην Ελλάδα! Οι ξένες εφημερίδες και τα πρακτορεία ειδήσεων το θεώρησαν κοσμοϊστορικό γεγονός.

Ο Ανδρέας Παπανδρέου είχε στήσει ένα κόμμα σχεδόν από το μηδέν και μέσα σε εφτά χρόνια το έφερε στην εξουσία, συντρίβοντας στο διάβα του τόσο τη γερασμένη Δεξιά όσο και την πολυδιασπασμένη και ανίκανη να αντιληφθεί τη δυναμική των καιρών Αριστερά. Οι μυστακοφόροι και γενειοφόροι πρωταγωνιστές του αντιδικτατορικού αγώνα και του λαϊκού κινήματος μετά τη μεταπολίτευση γίνονταν υπουργοί, υφυπουργοί, γενικοί γραμματείς υπουργείων προς φρίκην τής μέχρι τότε καθεστηκυίας τάξεως. Από την Αριστερά διασώθηκε μόνο το ΚΚΕ και συνολικά στη Βουλή μπήκαν μόνο τρία κόμματα. Ήταν η φτωχότερη από πλευράς αριθμού κομμάτων που εκπροσωπήθηκαν σε αυτήν Βουλή από το 1974 και μετά.

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

•**Οι δρόμοι της φωτιάς**•: Η αληθινή ιστορία του εβραϊκής καταγωγής Χάρολντ Έιμπραχας (Μπεν Κρος), που βιώνει τον κρυφό ρατσισμό των Άγγλων και θέλει να κερδίσει το χρυσό στους Ολυμπιακούς του 1924 για να πάρει την εκδίκησή του και του Έρικ Λίντελ (Ιαν Τσάρλσον) που είναι θεολόγος και θέλει να τιμήσει τον Θεό για το χάρισμα της ταχύτητας που του έδωσε, σπάει τα ταμεία. Η ταινία κέρδισε 4 Όσκαρ το 1981, ένα εκ των οποίων πήγε στον Βαγγέλη Παπαθανασίου για το soundtrack.

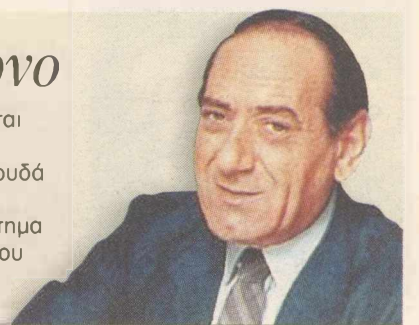
•**Γκαρσονιέρα για Δέκα**•: Ο Χρόνης Εξαρχάκος ψάχνει χρήματα για να αποκαταστήσει την αδελφή του. Το σπίτι του χωρίς να το γνωρίζει – διπλό και τριπλό – ενοικιάζεται με αποτέλεσμα διάφορα ευτράπελα. Από τα καλύτερα φιλμ της δεκαετίας ειδικά αν λάβει κανείς υπόψη την ποιότητα του ελληνικού κινηματογράφου στα 80's

Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

•**Τα πήρες όλα**•: Τα μπουζούκια όχι απλώς απενοχοποιούνται αλλά γίνονται μόδα και για τους πολιτικούς, ενώ ο Στράτος Διονυσίου είναι ο απόλυτος άρχοντας της πίστας όταν τραγουδά το συγκεκριμένο τραγούδι.

•**Golden Brown**•: Μελωδικό τραγούδι από το πανκ συγκρότημα Stranglers, το οποίο παρά το γεγονός ότι δεν άρεσε καθόλου στην αρχή στους θαυμαστές τους, σιγά σιγά καθιερώθηκε.

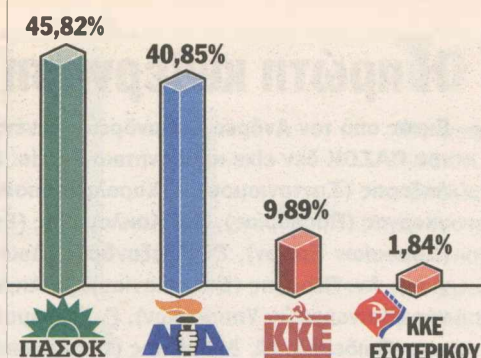
Τι βλέπαμε στην TV

•**Αστροφεγγιά**•: Βασισμένη στο αυτοβιογραφικό μυθιστόρημα του Ι.Μ. Παναγιωτόπουλου με καστ γνωστών ηθοποιών (εδώ η Νόρα Βαλαάμη με τον Γιώργο Κιμούλη) παρουσίαζε την ιστορία μιας παρέας εφήβων από την εποχή της Μεγάλης Ιδέας μέχρι και την προσφυγιά.

•**Λωξάντρα**•: Μια ακόμη σειρά βασισμένη σε μυθιστόρημα, της Μαρίας Ιορδανίδου αυτήν τη φορά. Όλος ο κόσμος των Ρωμιών της Πόλης μέσα από τη ζωή και την κουζίνα της ηρωίδας.

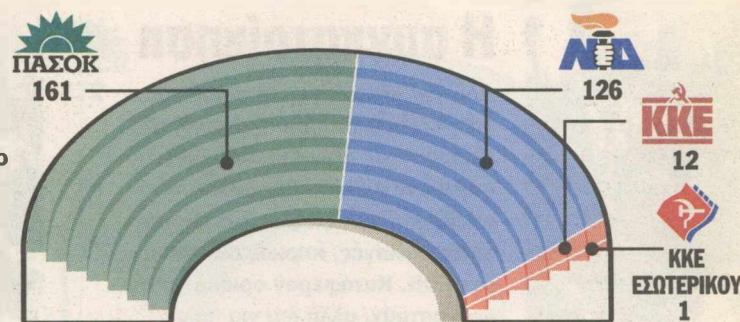

2
ΙΟΥΝΙΟΥ
1985

Το αποτέλεσμα

Στις εκλογές του '85 θριάμβευσε το ΠΑΣΟΚ, που πήρε 45,82% και 161 έδρες στη Βουλή. Μπήκε στη Βουλή και το ΚΚΕ εσωτερικού που αν και με ποσοστό μόλις 1,84 % έβγαλε έναν βουλευτή. Καταποντίστηκε η φιλοχουντική ΕΠΕΝ, που πήρε 0,60%, χωρίς να εκλέξει βουλευτή.

Νίκησε Μητσοτάκη και...

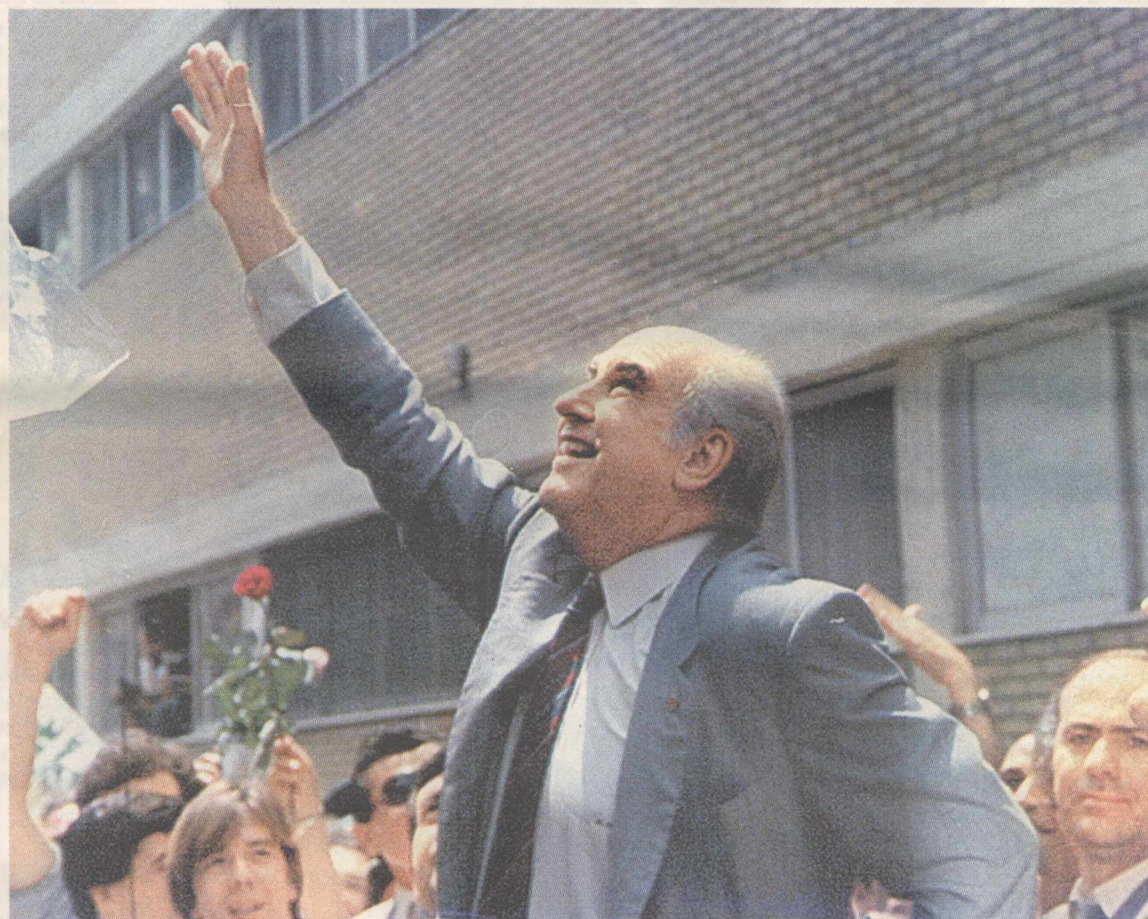
Άνετη η δεύτερη επικράτηση του Ανδρέα, που λίγο πριν από τις κάλπες

Οι εκλογές της 2ας Ιουνίου του 1985 έγιναν μέσα σε έντονα φορτισμένο πολιτικό κλίμα και πήραν δημοψηφισματικό χαρακτήρα, εξαιτίας των γεγονότων που είχαν προηγηθεί.

Πρώτον: Η ανάληψη της ηγεσίας της Νέας Δημοκρατίας από τον ορκισμένο εχθρό του Ανδρέα Παπανδρέου, τον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη, το φθινόπωρο του προηγούμενου χρόνου. Ο Μητσοτάκης αναδείχθηκε στην ηγεσία της Ν.Δ. αφού ο Ευάγγελος Αβέρωφ δεν άντεξε την ήττα του στις ευρωεκλογές του 1984, όπου πρώτο κόμμα ήρθε το ΠΑΣΟΚ. Η αναρρίκηση του Μητσοτάκη στην αρχηγία της Ν.Δ. συσπείρωσε όχι μόνο τους οπαδούς του ΠΑΣΟΚ, αλλά και ευρύτερες δημοκρατικές δυνάμεις, που δεν ήθελαν τον «αρχιερέα της Αποστασίας». Και είναι χαρακτηριστικό το προεκλογικό σύνθημα που κυριάρχησε, όταν ο Μητσοτάκης υποσχέθηκε φτηνά αυτοκίνητα: «Καλύτερα παπάκι, παρά τον Μητσοτάκη».

Δεύτερον: Τον Μάρτιο του 1985 και ενώ όλοι περίμεναν το αντίθετο, ο Ανδρέας Παπανδρέου αποφάσισε να μην ψηφίσει το ΠΑΣΟΚ για Πρόεδρο της Δημοκρατίας τον Κωνσταντίνο Καραμανλή - για δεύτερη θητεία - αλλά τον Χρήστο Σαρτζετάκη, εμβληματική τότε μορφή του «αντικαραμανλισμού», λόγω του ρόλου του ως ανακριτή της υπόθεσης για τη δολοφονία του Γρηγόρη Λαμπράκη.

Η απόφαση του Ανδρέα Παπανδρέου να μην ψηφιστεί ο Καραμανλής χαρακτηρίστηκε «ανφέρ» από τη Νέα Δημοκρατία και ο Μητσοτάκης έκανε το λάθος να προσδώσει στις εκλογές χαρακτήρα αποδοκιμασίας του ΠΑΣΟΚ γι' αυτή του τη στάση. Διπλό το λάθος του: ουσιαστικά έθετε συνταγματικό θέμα. Ούτε λίγο ούτε πολύ έλεγε ότι αν κέρδιζε τις εκλογές θα... άλλαζε τον ήδη εκλεγμένο Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Και αυτό δεν μπορούσε να συμβεί συνταγματικά. Από την άλλη δεν είχε διαβλέψει ότι η επιρροή του άλλοτε κραταιού ηγέτη της Δεξιάς είχε ξεφτίσει πλέον σε μεγάλη μερίδα του εκλογικού σώματος, πολλών πρώην οπαδών του συμπεριλαμβανομένων. Η απόφαση της πλειονότητας της Κοι-

■ Πριν από την αναμέτρηση του 1985, το ΠΑΣΟΚ είχε επικρατήσει και στις δημοτικές του '82 και στις ευρωεκλογές του '84. Όμως, η δεύτερη τετραετία του Ανδρέα Παπανδρέου στην εξουσία ήταν η πλέον ταραγμένη

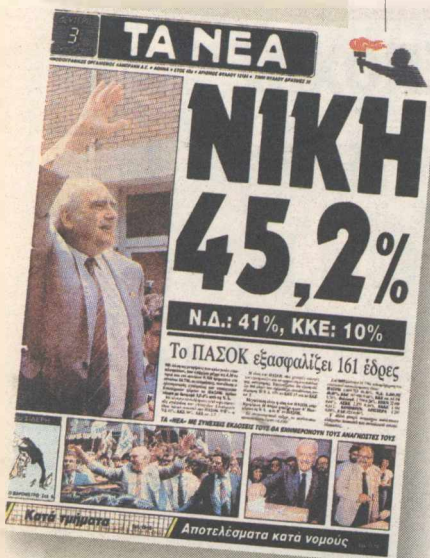
νοβουλευτικής Ομάδας της Ν.Δ. να επιλέξει για πρόεδρο του κόμματος το «αντίπαλο δέος του Παπανδρέου», αντί για τον Κωνσταντίνο Στεφανόπουλο, τον μετέπειτα Πρόεδρο της Δημοκρατίας, δεν απέδωσε και άλλη μια ήττα περίμενε την παράταξη τους.

Το ΠΑΣΟΚ πορεύθηκε στις εκλογές του 1985 με πολλά όπλα υπέρ του: είχε κάνει πράξη πολλές από τις προ του 1981 υποσχέσεις του. Είχε μοιράσει λεφτά στους οικονομικά ασθενέστερους, με γενναίες αυξήσεις σε μισθούς και συντάξεις, είχε αρχίσει να αξιοποιεί τις ενισχύσεις της ΕΟΚ (κυρίως με τα περίφημα Μεσογειακά Ολοκληρωμένα Προγράμ-

Ο Κ. Μητσοτάκης έκανε το λάθος να προσδώσει στις εκλογές χαρακτήρα «δημοψηφίσματος» για την εκλογή Σαρτζετάκη

ματα - ΜΟΠ, που είχε εξασφαλίσει έπειτα από σκληρή διαπραγμάτευση, στη Σύνοδο Κορυφής της Αθήνας). Είχε αρχίσει να υλοποιείται το Εθνικό Σύστημα Υγείας, να εφαρμόζεται ο νέος νόμος για την Παιδεία, τη Δημόσια Διοίκηση κ.λπ. Και με ένα ακόμη ψυχολογικό όπλο: τον αέρα του νικητή απέναντι στη Νέα Δημοκρατία. Γιατί μετά τις εθνικές εκλογές του 1981, είχε κερδίσει άνετα τις δημοτικές εκλογές του 1982 και τις ευρωεκλογές του 1984.

Η δεύτερη και πιο πολυτάραχη κυβερνητική θητεία του ΠΑΣΟΚ άρχιζε με καλούς καιρούς, αλλά η συνέχεια δεν ήταν ανάλογη των προσδοκιών...

Από το αρχείο των «ΝΕΩΝ»

«Ο αρχηγός της Ν.Δ. κ. Μητσοτάκης απέφυγε να τηλεφωνήσει στον κ. Πρωθυπουργό και να τον συγχαρεί για τη νίκη του - κάτι που το είχε κάνει το '81 ο κ. Γ. Ράλλης. Σχολιάζοντας αυτήν την παράλειψη, ο κ. Α. Παπανδρέου είπε: "Θα μου έκανε έκπληξη, αν το έκανε αυτό ο κ. Μητσοτάκης"».

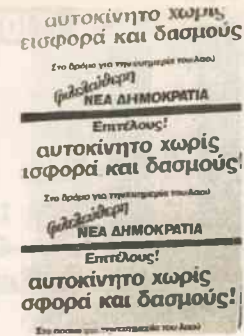
Για πρώτη φορά

Το ΚΚΕ Εσωτερικού μπαίνει αυτόνομο στην Βουλή, καταλαμβάνοντας μία έδρα. Δύο χρόνια αργότερα ο Λεωνίδας Κύρκος και τα στελέχη που τον ακολούθησαν ιδρύουν την Ελληνική Αριστερά (ΕΑΡ)

Ο «εμφύλιος»

Ο Κ. Στεφανόπουλος ήταν υποψήφιος για την ηγεσία της Ν.Δ. το 1981 απέναντι σε Αβέρωφ και Μπούτο. Τρία χρόνια μετά επιχείρησε πάλι να πάρει τα νηπία του κόμματος με αντίπαλο τον Κ. Μητσotάκη. Μετά τις εκλογές του '85 φεύγει από τη Ν.Δ. ιδρύοντας τη Δημοκρατική Αναγέννηση. Τον ακολούθησαν 5 βουλευτές

Το σύνθημα

Φθηνά αυτοκίνητα έταζε προεκλογικά η Νέα Δημοκρατία εμπνέοντας το σύνθημα «Καλύτερα παπάκι, παρά τον Μητσοτάκη». Το ΠΑΣΟΚ υποσχόταν «ακόμη καλύτερες μέρες» και εγγυάτο ότι «ο αγώνας τώρα δικαιώνεται»

Καραμανλή

είχε κάνει την έκπληξη με Σαρτζετάκη

■ Τον Μάρτιο του 1985 το ΠΑΣΟΚ προτείνει τον εν ενεργεία αρεοπαγίτη Χρήστο Σαρτζετάκη για την προεδρία της Δημοκρατίας, εξωθώντας σε παραίτηση τον Καραμανλή. Στην επεισοδιακή εκλογή του Σαρτζετάκη, ο βουλευτής της Ν.Δ. Ελευθέριος Καλογιάννης είχε απομακρύνει την κάλη από το βουλευτήριο, διαμαρτυρόμενος για τα δίχρωμα ψηφοδέλτια της ψηφοφορίας

«Παρ' ολίγον στο χρονοντούλαπο...»

Οι εκλογές του 1985 έδειξαν ότι η υπόσχεση του ΠΑΣΟΚ, ήδη από το 1981, ότι θα βάλει «τη Δεξιά στο χρονοντούλαπο της Ιστορίας», όσο πολιτικά άκομψη και υπερβολική και αν ήταν, μπορούσε να γίνει πραγματικότητα. Η Νέα Δημοκρατία είχε υποστεί μέσα σε τέσσερα χρόνια ισάριθμες ήττες (εθνικές εκλογές '81, δημοτικές '82, ευρωεκλογές '84 και εθνικές '85), είχε αλλάξει ήδη τρεις αρχηγούς (από Ράλλη σε Αβέρωφ και μετά Μητσοτάκη) και μόλις είχε χάσει τον πατριάρχη της, τον Κωνσταντίνο Καραμανλή, που από τον Μάρτιο δεν ήταν πια Πρόεδρος της Δημοκρατίας. Η κυριαρχία του ΠΑΣΟΚ και του Ανδρέα Παπανδρέου έμοιαζε απόλυτη. Πολύ περισσότερο, αφού η Βουλή που προέκυψε από τις εκλογές του 1985 ήταν αναθεωρητική και τροποποίησε το Σύνταγμα του 1975 δίνοντας τις σημερινές υπερεξουσίες στον εκάστοτε πρωθυπουργό. Οι εξελίξεις που ακολούθησαν όχι μόνο δεν εδικοίωσαν τον ενθουσιασμό της νίκης του '85 αλλά, αντίθετα, κόντεψαν να βάλουν «στο χρονοντούλαπο» το ΠΑΣΟΚ.

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

■ **«Πέτρινα Χρόνια»:** Ο Παντελής Βούλγαρης αφηγήθηκε μέσα από την προσωπική ιστορία του Μπάμπη (Δημήτρης Καταλειφός) και της Ελένης (Θέμις Μπαζάκα) όλα τα γεγονότα που σημάδεψαν τη μετεμφυλιακή Ελλάδα. Προκάλεσε αίσθηση με το θέμα, αλλά και την πρωτοποριακή σκηνοθεσία και φωτογραφία. Η σκηνή που επικοινωνούν με τους καθρέπτες μέσα από τα κάγκελα των φυλακών συγκινεί ακόμη.

■ **«Ρόδα, τσάντα και Κοπάνα»:** Η δεύτερη ταινία της σειράς με πρωταγωνιστές τους Σταμάτη Γαρδέλη, Τέτα Ντούζου και Ισμήνη Καλέση είχε προβληθεί στις κινηματογραφικές αίθουσες τον προηγούμενο χρόνο, αλλά «μεγάλωσε» όλες τις γενιές της δεκαετίας του 1980

Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

■ **«Ρίτα Ριτάκι»:** Από τα πιο αγαπημένα τραγούδια των Χάρη και Πάνου Κατσιμίχα, που για δεκαετίες σιγοτραγουδούσαν οι έφηβοι, αν και ο «ήρωας» ήταν 45 χρονών και η Ρίτα 18.

■ **«Into the Groove»:** Η απόλυτη κυρία της pop Madonna εμπνεύστηκε το τραγούδι, ενώ περίμενε έναν Λατίνο να βγουν ραντεβού, λέει. Και φυσικά είχε γίνει χαμός. Άλλωστε τότε ήταν στο απόγειο της καριέρας της.

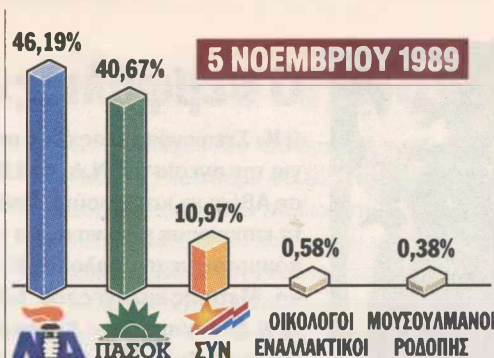
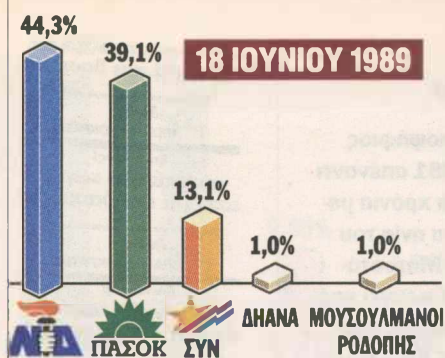
Τι βλέπαμε στην TV

■ **«Φρουτοπία»:** Ήταν μια μακρινή χώρα που συνόρευε με το Αυγατγανιστάν, το Πιπερού και τη Χώρα του Χασμουρητού. Και όλα τα μικρά και μεγάλα παιδιά τραγουδούσαν με τον Αιμίλιο το μήλο το ρεφρέν του εθνικού της ύμνου «Είναι μία, μόνο μία, η ονειρεμένη Φρουτοπία. Είναι

μία, μόνο μία, δεν υπάρχει άλλη καμία». ■ **«Ο Ανδροκλής και τα Λιοντάρια του»:** Σε παράφραση του θεατρικού του Τζορτζ Μπέρναρντ, ο Κώστας Βουτσάς ως πατέρας προσπαθεί να επικοινωνήσει με τα παιδιά του, αλλά το χάσμα γενεών είναι μεγάλο.

ΙΟΥΝΙΟΣ
ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ
1989
ΑΠΡΙΛΙΟΣ
1990

Εκλογικός και... δικαστικός

Το σκάνδαλο Κοσκωτά οδηγεί σε συγκυβέρνηση Ν.Δ. - Συνασπισμού

Όσο πετυχημένη ήταν η πρώτη τετραετία του ΠΑΣΟΚ στη διακυβέρνηση της χώρας τόσο προβληματική και περιπετειώδης αποδείχθηκε η δεύτερη θητεία, μετά τη νίκη στις εκλογές του 1985.

Η ... κατάρα της δεύτερης τετραετίας, που χτυπά όλες τις κυβερνήσεις στη χώρα μας, δεν άφησε αλώβητο και το ΠΑΣΟΚ της περιόδου 1985-89. Η κυβέρνηση που προέκυψε από τις εκλογές του 1985 ξεκίνησε τη θητεία της με μια άγρια λιτότητα. Οι παροχές των προηγούμενων χρόνων προκάλεσαν δημοσιονομικό πρόβλημα. Τα χρέη και τα ελλείμματα άρχισαν να διογκώνονται και ο πληθωρισμός να ξεφεύγει. Καταλυτικά όμως για τη σταδιακή πτώση του ΠΑΣΟΚ υπήρξαν δύο πράγματα:

Πρώτα οι αποκαλύψεις για σκάνδαλα, υπαρκτά ή κατασκευασμένα, στα οποία εμπλέκονταν υπουργοί και στελέχη του ΠΑΣΟΚ. Κορυφαίο βέβαια το σκάνδαλο με την Τράπεζα Κρήτης και τις ποικίλες δραστηριότητες του διαβότου Γιώργου Κοσκωτά. Ένα σκάνδαλο στο οποίο ενεπλάκη το όνομα του Ανδρέα Παπανδρέου και κορυφαίων υπουργών όπως του Αγαμέμνονα Κουτσόγιωργα και του Δημήτρη Τσοβόλα, που μάλιστα οδηγήθηκαν αργότερα στο Ειδικό Δικαστήριο.

Η ειδησεογραφία της περιόδου 1988-1990 ήταν ένα καθημερινό μαστίγωμα του ΠΑΣΟΚ για τα σκάνδαλα, τα οποία όπως ήταν φυσικό έκανε σημαία της ολόκληρης αντιπολίτευσης, με προφανή στόχο την αποδυνάμωση του ΠΑΣΟΚ και του ίδιου του Α. Παπανδρέου.

Δεύτερον η ασθένεια του Ανδρέα Παπανδρέου. Οι φήμες ότι η υγεία του πρωθυπουργού ήταν κλονισμένη κυκλοφορούσαν ήδη από το 1987, αλλά τον Αύγουστο του 1988 επισημοποιήθηκαν με την εσπευσμένη αναχώρησή του για το Λονδίνο, όπου υποβλήθηκε σε σοβαρή εγχείρηση καρδιάς.

Τα δύο αυτά γεγονότα δημιούργησαν ένα πολιτικό κλίμα σήψης και ακυβερνησίας για τη χώρα. Η ασθένεια του Παπανδρέου και η σύνδεσή του με μερικά από τα σκάνδαλα, καθώς και η προσωπική του ζωή, λόγω της σχέσης του με τη μετέπειτα σύζυγό του κ. Δήμητρα Λιάνη, τον είχε καταστήσει ευάλωτο και αδύναμο να απαντά στις επιθέσεις της αντι-

■ Μετά την πρώτη από τις τρεις διαδοχικές εκλογικές αναμετρήσεις, τον Ιούνιο του 1989, Νέα Δημοκρατία και - ενιαίος τότε - Συνασπισμός σχηματίζουν κυβέρνηση συνεργασίας με στόχο την «κάθαρση»: την παραπομπή του Ανδρέα Παπανδρέου και στελεχών της κυβέρνησής του σε δίκη. Ο Κ. Μητσοτάκης, αρκετά χρόνια μετά, αναγνώρισε ότι ήταν λάθος του η επιμονή στην παραπομπή του Ανδρέα

πολίτευσης και να ελέγξει την εσωκομματική αμφισβήτησή του, που τότε άρχισε να γίνεται όλο και πιο φανερά και έντονη.

Έτσι το ΠΑΣΟΚ έφθασε στις εκλογές της 18ης Ιουνίου 1989 περίπου «ως πρόβατο επί σφαγής». Με όλο το υπόλοιπο πολιτικό σύστημα εναντίον του, με άρρωστο ηγέτη, με πολλά στελέχη του να αλληλοαμφισβητούνται και με σημαντική μερίδα του εκλογικού σώματος να πιστεύει ότι είχε ευθύνες για όσα του καταλόγιζαν. Παρά ταύτα, το εκλογικό αποτέλεσμα έδειξε ότι το ΠΑΣΟΚ δεν είχε τελειώσει. Δεν κέρδισε βέβαια, αλλά το ποσοστό του - 39,13% - ήταν αξιοπρεπές σε σχέση με το προεκλογικό κλίμα. Η κάλπη δεν έδωσε αυτοδυναμία ούτε στη Ν.Δ.

Πολλοί πόνταραν στην εξαφάνιση του ΠΑΣΟΚ, αλλά το 39% έδειξε ότι το κόμμα ήταν πολύ σκληρό για να πεθάνει

Σχηματίστηκε κυβέρνηση συνεργασίας Ν.Δ. - Συνασπισμού, με πρωθυπουργό τον βουλευτή της Ν.Δ. Τζαννή Τζαννετάκη, με κύριο στόχο να παραπέμψει τον Α. Παπανδρέου και μερικούς υπουργούς του στο Ειδικό Δικαστήριο.

Εκλογές έγιναν ξανά στις 5 Νοεμβρίου 1989, μέσα στο ίδιο κλίμα, χωρίς να επιτευχθεί αυτοδυναμία από κανένα κόμμα, γεγονός που οδήγησε στην τριπλή συμμαχία Ν.Δ. - ΠΑΣΟΚ - Συνασπισμού για μια κυβέρνηση που, με διάφορες μορφές, έφθασε μέχρι τις εκλογές της 4ης Απριλίου 1990, στις οποίες η Ν.Δ. κέρδισε 150 έδρες στη Βουλή και με τη μία έδρα της ΔΗΑΝΑ, τον περίφημο Κασίκη, σχημάτισε κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον Κ. Μητσοτάκη.

Η οικουμενική

Η Ν.Δ. αδυνατούσε να σχηματίσει κυβέρνηση και μετά τη δεύτερη εκλογική μάχη, τον Νοέμβριο του 1989. Ν.Δ., ΠΑΣΟΚ και Συνασπισμός συγκροτούν οικουμενική κυβέρνηση με πρωθυπουργό τον καθηγητή Ξενοφώντα Ζολώτα, που κυβέρνησε μέχρι τον Απρίλιο του επόμενου χρόνου

Η δολοφονία

Τέσσερις μήνες μετά τις εκλογές του 1989, η 17 Νοέμβρη δολοφονεί τον Παύλο Μπακογιάννη. Στις επόμενες εκλογές, η Ντόρα Μπακογιάννη διεκδικεί και κερδίζει την έδρα του στη μονοεδρική περιφέρεια της Ευρυτανίας, μπαίνοντας για πρώτη φορά στη Βουλή. Τον Οκτώβριο του 1990 ορκίζεται υφυπουργός παρά τω πρωθυπουργώ

Η απόφαση

Έπετα από μια μαραθώνια δίκη, που σημαδεύτηκε από εντάσεις, το Ειδικό Δικαστήριο – υπό τον πρόεδρο του Αρείου Πάγου Β. Κόκκινο – αθώνει τον Ανδρέα Παπανδρέου

μαραθώνιος

με στόχο να δικαστεί ο Παπανδρέου

■ Τον Μάρτιο του 1991 αρχίζει η δίκη για το σκάνδαλο Κοσκωτά. Ο Α. Παπανδρέου δεν παρέστη καταγγέλλοντας σκευωρία των πολιτικών αντιπάλων του εις βάρος του ιδίου και του ΠΑΣΟΚ. Συγκατηγορούμενοί του ήταν ο Δημήτρης Τσοβόλας, ο Γιώργος Πέτσος και ο Μένιος Κουτσόγιωργας, που υπέστη βαρύ εγκεφαλικό επεισόδιο κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας. Μία εβδομάδα μετά, στις 18 Απριλίου 1991, απεβίωσε

Μόνο τα σκάνδαλα στην ατζέντα

Η προεκλογική περίοδος των τριών διαδοχικών εκλογών Ιουνίου και Νοεμβρίου 1989 και Απριλίου 1990 μόνο υπερήφανο δεν μπορεί να κάνει το πολιτικό σύστημα. Ήταν η μόνη φορά που ο πολιτικός διάλογος και η αντιπαράθεση δεν έγινε πάνω σε προγράμματα και σχέδια των κομμάτων για το μέλλον της χώρας, παρά μόνο για ένα θέμα: τα σκάνδαλα των κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ.

Το μπαμ της περιόδου αυτής ήταν η κυβερνητική συνεργασία Νέας Δημοκρατίας και του (ενιαίου τότε) Συνασπισμού για να παραπεμφθεί ο Παπανδρέου και οι εμπλεκόμενοι στα σκάνδαλα υπουργοί του στο Ειδικό Δικαστήριο. Ήταν η πρώτη φορά που αρχηγός κόμματος, ο Α. Παπανδρέου τον Νοέμβριο του '89 και τον Απρίλιο του '90, κατέβαινε σε εκλογές ενώ ήταν υπόδικος.

Σε αυτές τις εκλογές ίσχυσε το πιο αναλογικό εκλογικό σύστημα, γεγονός που είχε δύο συνέπειες: να μην μπορεί να κερδίσει αυτοδυναμία η Νέα Δημοκρατία παρά τα υψηλά ποσοστά ψήφων που πήρε και να μπουν στη Βουλή μικρά κόμματα όπως των μουσουλμάνων της Ροδόπης, οι Οικολόγοι Εναλλακτικοί και η ΔΗΑΝΑ.

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

«Μπάτμαν»: Η πρώτη μιας σειράς ταινιών με τον ήρωα - νυχτερίδα των κόμικς και φυσικά έναν από τους «καλύτερους» κακούς της μεγάλης οθόνης, τον Τζόκερ που ερμήνευσε ο Τζακ Νίκολσον.

«Ταμτάκο ξεβρώμισε τη χώρα»: Ο διασημότερος «γύφτος» που πέρασε ποτέ από την Ελλάδα, αφού καθ' όλη τη διάρκεια της δεκαετίας έχει γνωρίσει την αποθέωση από το «φιλοθέαμον» κοινό, δεν δίστασε να καυτηριάσει το πολιτικό σκηνικό.

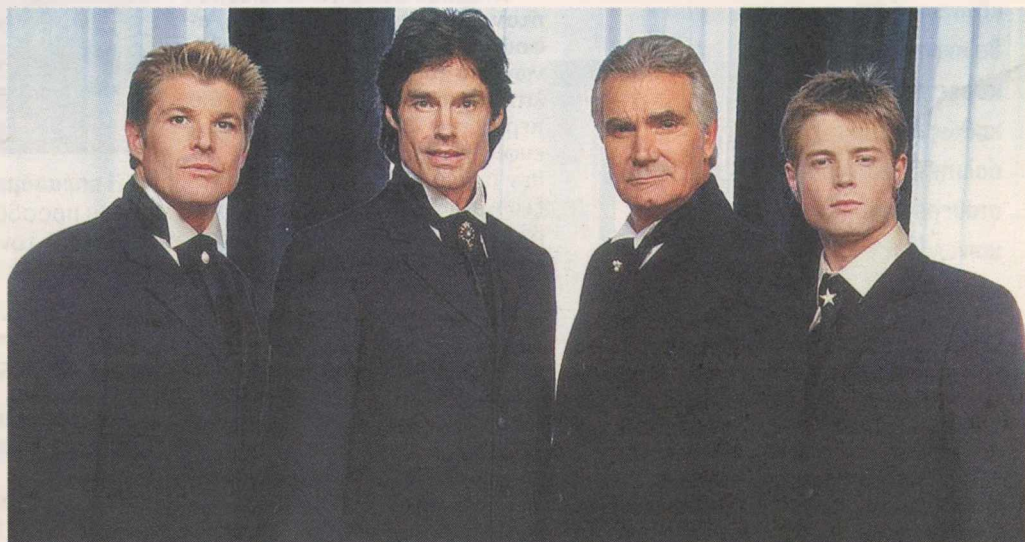
Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

«Ελλάς»: Η πολιτική κατάσταση της χώρας δεν απασχολεί μόνο τον κινηματογράφο, αλλά επηρεάζει και τη μουσική σκηνή. Ο Βασίλης Παπακωνσταντίνου κυκλοφορεί ένα από τα πιο γνωστά τραγούδια του και αναρωτιέται «τι θα γίνει φίλε μου με μας;».

«Lullaby»: Το πιο δημοφιλές για τα charts τουλάχιστον τραγούδι των Cure και το μοναδικό single τους που μπήκε ποτέ στο βρετανικό top 5.

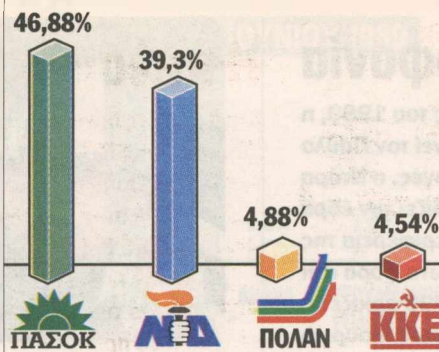
Τι βλέπαμε στην TV

«Τόλημ και γοντεία»: Η απόλυτη σαπουνόπερα κυριαρχούσε στη μικρή οθόνη και η Ελλάδα του βρώμικου '89 παρακολουθούσε με δέος σχεδόν το λαμπερό Μπέμπερλι Χίλς και τις πανίσχυρες

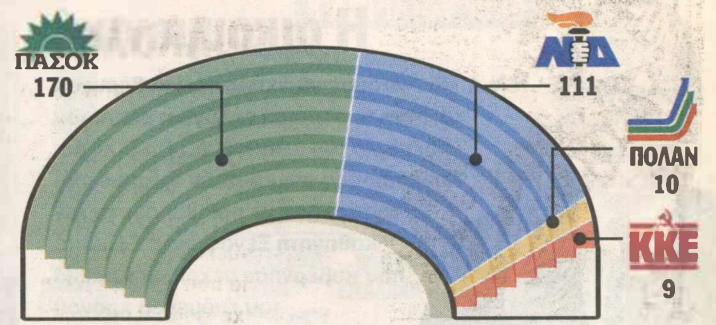
οικογένειες Φόρεστερ και Σπέκτρα. «Οι Αυθαίρετοι»: Δημοφιλής κωμωδία για την αντιπαλότητα δύο οικογενειών που σάρκαζε τη νοοτροπία και τη συμπεριφορά του Νεοέλληνα.

10 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1993

Το αποτέλεσμα

Η νίκη του ΠΑΣΟΚ, με ποσοστό 46,88%, θύμισε μέρες '81. Υπήρξαν και δύο εκπλήξεις: Η μία ήταν η αποτυχία του κομματιού του Συνασπισμού – που έμεινε μετά τη διάσπαση – να μπει στη Βουλή. Η άλλη έκπληξη ήταν η νεοσύστατη Πολιτική Άνοιξη του Αντώνη Σαμαρά, που ο Μητσοτάκης κατηγορούσε για αποστασία. Παίζοντας κυρίως το χαρτί των εθνικών θεμάτων (Σκοπιανό) πήρε 10 έδρες

Η μεγάλη επιστροφή του

Μετά τη δικαστική αθώωση ήρθε ο εκλογικός θρίαμβος που κατέστησε

Οι εκλογές που έγιναν στις 10 Σεπτεμβρίου 1993 αποτελούν την... εκδίκηση της Ιστορίας στον Κωνσταντίνο Μητσοτάκη.

Ο «αρχιερέας της Αποστασίας», ο πολιτικός αρχηγός που έγινε πρωθυπουργός καταγγέλλοντας τον κύριο αντίπαλό του για σκάνδαλα, απώλεσε την εξουσία με τον ίδιο ακριβώς τρόπο: εν μέσω σκανδάλων και αποστασίας βουλευτών του, εξαιτίας της οποίας έχασε την ισχυρή αυτοδυναμία που διέθετε.

Τα τριάντισι χρόνια που κυβέρνησε η Νέα Δημοκρατία με πρωθυπουργό τον κ. Μητσοτάκη, χαρακτηρίστηκαν από μια πρωτοφανή οικονομική ύφεση, από σκάνδαλα, κυρίως με τις πωλήσεις κρατικών εταιριών, π.χ. ΑΓΕΤ, την ιδιωτικοποίηση των αστικών λεωφορείων της Αθήνας, την ανεπιτυχή προσπάθεια πώλησης του ΟΤΕ κ.λπ., και αποτυχιών στην εξωτερική πολιτική. Εξαιτίας της πολιτικής που ακολουθήθηκε η Ελλάδα δεν μπόρεσε να ενταχθεί στο πρώτο κύμα της Οικονομικής Νομισματικής Ένωσης και ταλανίστηκε αφάνταστα από τη δημιουργία του ζητήματος με τα Σκόπια, τα συλλαλητήρια για το «Μακεδονικό» και διάφορα άλλα που σήμερα φαντάζουν ιδιαίτερος φαιδρά και απίστευτα.

Οι διαδηλώσεις στους δρόμους ήταν καθημερινό φαινόμενο, αφού το εισόδημα των εργαζομένων είχε συρρικνωθεί από την πολιτική λιτότητας και κοροϊδίας του περίφημου «0% + 0% = 14%» όπως ευφυώς χαρακτηρίστηκαν οι δήθεν αυξήσεις μισθών και συντάξεων, που ενώ ήταν μηδέν, η κυβέρνηση ισχυριζόταν ότι ήταν 14%.

Από την άλλη πλευρά το ΠΑΣΟΚ, παρά το ότι ο Ανδρέας Παπανδρέου, λόγω της ασθένειάς του, δεν ήταν ο παλιός Ανδρέας και πολλά στελέχη του είχαν ήδη αρχίσει να σχεδιάζουν την επόμενη ημέρα του Κινήματος χωρίς αυτόν, είχε πετύχει μια αξιοζήλευτη συνοχή δυνάμεων και αύξανε διαρκώς την επιρροή του στην κοινωνία, που ανηδρούσε στις γκάφες Μητσοτάκη. Έτσι, όταν πια ήρθε και η αθώωση του Ανδρέα Παπανδρέου από το Ειδικό Δικαστήριο, ήταν φανερό ότι ήταν θέμα χρόνου να επανέλθει

■ Η παραπομπή του Ανδρέα Παπανδρέου στο Ειδικό Δικαστήριο είχε αποτελέσματα αντίθετα από εκείνα που προσδοκούσαν οι αντίπαλοί του: όχι μόνο δεν κατόρθωσαν να τον εξοντώσουν πολιτικά, αλλά του άνοιξαν τον δρόμο για την τρίτη εκλογική νίκη του με ποσοστά που θύμιζαν το 1981

στην εξουσία. Πολύ περισσότερο μιας και το πείραμα της ενιαίας έκφανσης της Αριστεράς, με τον Συνασπισμό, αποτύγχανε άλλη μια φορά και η ξαναδιάσπασή της έδινε άλλον αέρα στα πανιά του ΠΑΣΟΚ.

Οι εκλογές της 10ης Σεπτεμβρίου έγιναν με τον Μητσοτάκη να καταγγέλλει τους αποστάτες και τη διαπλοκή (άλλη καραμέλα αυτή που πιπιλίζεται ακόμη και σήμερα...) για την πτώση του, το πρώην «παιδί» του Αντώνη Σαμα-

Σχεδόν 30 χρόνια μετά την αποστασία, ο Κ. Μητσοτάκης βρέθηκε στη θέση να πολεμάει «αποστάτες»

ρά να τον καταγγέλει περίπου ως εθνικό μειοδότη για το Σκοπιανό και τον ΟΤΕ. Από την πλευρά του το ΠΑΣΟΚ ξαναυπόσχεται «καλύτερες μέρες», πράγμα εύκολο αφού η σύγκριση γινόταν με τις απανωτές αποτυχίες των ημερών Μητσοτάκη.

Ουδείς πολιτικός αναλυτής ή ειδικός αρνείται ότι οι εκλογές του 1993 αποτέλεσαν τη μεγάλη ρεβάνς και δικαίωση του Ανδρέα Παπανδρέου. Που ήταν και η τελευταία του...

Από το αρχείο των «ΝΕΩΝ»

«Η άνετη πλειοψηφία δίνει τη δυνατότητα στον Α. Παπανδρέου να σχηματίσει κυβέρνηση με προοπτική τετραετίας με κύριο στόχο, όπως ο ίδιος δήλωσε χθες, μια κυβερνητική εθνική πολιτική στα εξωτερικά θέματα που θα αναστυλώνει το κύρος της χώρας, καθώς και μία πολιτική οικονομικής σταθερότητας και κοινωνικής προστασίας».

Τα συλλαλητήρια

Η διάλυση της Γιουγκοσλαβίας φέρνει στην επιφάνεια το «Μακεδονικό ζήτημα» που μονοπωλεί για ένα διάστημα τη δημόσια ζωή και προκαλεί μαζικές κινητοποιήσεις σε όλη την Ελλάδα. Οι απόπειρες της κυβέρνησης Μητσοτάκη για επίλυση του θέματος πέφτουν στο κενό. Το θέμα επρόκειτο να οδηγηθεί σε προσωρινή διευθέτηση με την ενδιάμεση συμφωνία που συνήψε η κυβέρνηση Παπανδρέου – αφού πρώτα είχε επιβάλει εμπάργκο στην ΠΓΔΜ

Η πτώση

Αστυνομικές δυνάμεις χρειάστηκε να συνοδεύσουν τον βουλευτή της Ν.Δ. Άκη Γεροντόπουλο κατά την έξοδό του από τη Βουλή. Είχε μόλις υποβάλει την παραίτησή του, η οποία συνέπεσε χρονικά με την ανεξαρτητοποίηση του βουλευτή Κιλκίς, Γ. Συμπιλίδη, που ήταν η χαριστική βολή για την κυβέρνηση. Η ανεξαρτητοποίηση Συμπιλίδη στέρησε από τον Κ. Μητσοτάκη τη δεδηλωμένη και τον εξώθησε σε πρόωρες εκλογές

Ανδρέα

«παρένθεση» την κυβέρνηση Μητσοτάκη

Παράπλευρες απώλειες για την Αριστερά

Οι εκλογές του 1993 ξανάφεραν θριαμβευτικά το ΠΑΣΟΚ στην εξουσία, μόλις τριάντα χρόνια μετά το «βρώμικο» 1989. Ήταν ένα φοβερό comeback που ελάχιστοι ήλπιζαν ότι μπορούσε να συμβεί – και μάλιστα τόσο γρήγορα – και το οποίο δεν απέτρεψαν ούτε τα Ειδικά Δικαστήρια ούτε η ασθένεια του Ανδρέα Παπανδρέου. Το κλίμα της εποχής, με το «Μακεδονικό» σε πρώτο πλάνο, ευλόγησε τη δημιουργία της Πολιτικής Άνοιξης του Αντώνη Σαμαρά, που έκοψε ποσοστά από τη Ν.Δ. και μπήκε στη Βουλή για πρώτη και τελευταία φορά. Την επιθυμία του κόσμου να φύγει ο Μητσοτάκης όσο νωρίτερα γινόταν πλήρωσε και ο (διασπασμένος πλέον) Συνασπισμός, που με την ηγεσία της Μαρίας Δαμανάκη δεν κατάφερε να μπει στη Βουλή, ενώ και το ΚΚΕ, με επικεφαλής από τότε την Αλέκα Παπαρήγα, είδε τα ποσοστά του να συρρικνώνονται στο ιστορικά χαμηλότερο σημείο τους. Οι εκλογές του 1993 αποτέλεσαν την αφετηρία μιας δεκάχρονης κυριαρχίας του ΠΑΣΟΚ.

■ Το «Μακεδονικό» ήταν η αφορμή της ρήξης μεταξύ του Κ. Μητσοτάκη και του φερέγγυου τότε υπουργού Εξωτερικών Αντώνη Σαμαρά. Ο Σαμαράς ίδρυσε την Πολιτική Άνοιξη φιλοδοξώντας να προκαλέσει ρήγμα στον δικομματισμό. Απέσπασε 4,8% στις εκλογές του '93, αλλά στις επόμενες δεν κατόρθωσε να ξεπεράσει το εκλογικό όριο του 3%

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

■ **«Η λίστα του Σίντλερ»:** Η αληθινή ιστορία του Όσκαρ Σίντλερ (Λίαμ Νίσον), μέλους του Ναζιστικού Κόμματος, που έσωσε περισσότερους από 1.100 Εβραίους. Η ταινία κέρδισε 7 Όσκαρ.
■ **«Γυναίκες δηλητήριο»:** Κωμωδία του Νίκου Ζερβού που σατιρίζει την υστερία της εποχής γύρω από το σεξ.

Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

■ **«Κατερίνα - Κατερινάκι»:** Ο Πασχάλης κάνει δυναμικό comeback με αυτό το τραγούδι που γράφει ο Μιχάλης Ρακιντζής και γίνεται αμέσως επιτυχία.
■ **«Creep» των Radiohead:** Το single αυτό αποτέλεσε το ντεμπούτο του εναλλακτικού ροκ συγκροτήματος που κυριαρχεί μέχρι και σήμερα στη μουσική σκηνή και ήταν πρώτο στα charts τη συγκεκριμένη χρονιά.

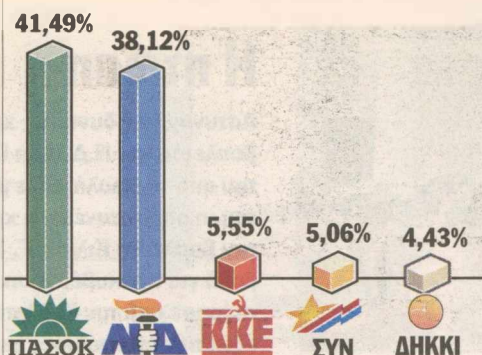
Τι βλέπαμε στην TV

■ **«Λάμψη»:** Η ελληνική εκδοχή της «Δυναστείας» (με τον Χρήστο Πολίτη και την Κάτια Δανδουλάκη) ήταν η μακροβιότερη σειρά της ελληνικής τηλεόρασης (προβαλλόταν για 14 χρόνια).
■ **«Δέκα Μικροί Μήτσοι»:** Έχουν ξεκινήσει από το

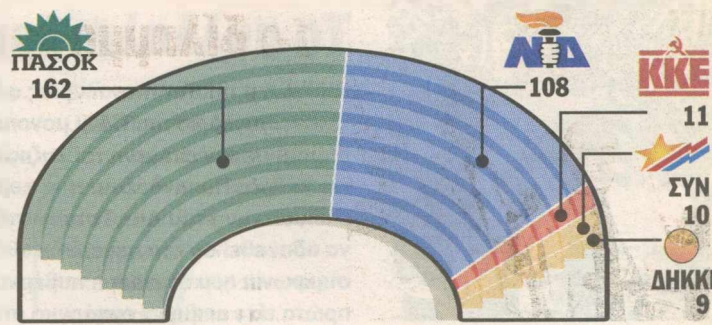
1991 αλλά καθλώνουν το τηλεοπτικό κοινό. Ενέταξαν στην καθημερινή ομιλία φράσεις όπως το «πάμε πλατεία;» ή την ατάκα της χήρας «αν υποψιαστώ ότι δεν με ακούνε τα παιδιά μου... θα πεθάνω».

22
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ
1996

Το αποτέλεσμα

Η διαφορά ανάμεσα στους δύο επικρατέστερους για την πρωθυπουργία ήταν συντριπτική υπέρ του Κ. Σημίτη. Στη Βουλή επανήλθε και ο Συνασπισμός, με νέο αρχηγό και αυτός, τον Νίκο Κωνσταντόπουλο. Η Πολιτική Άνοιξη έμεινε εκτός Βουλής

Αναγέννηση του ΠΑΣΟΚ και

Ο Σημίτης επικρατεί μετά τους κλυδωνισμούς που προκάλεσε στο

Το 1996 ήταν αυτό που λέμε γεμάτη πολιτική χρονιά. Το ΠΑΣΟΚ ήταν στην κυβέρνηση αλλά από τα μέσα Ιανουαρίου πρωθυπουργός ανέλαβε ο Κώστας Σημίτης. Ο Ανδρέας Παπανδρέου, από τον Νοέμβριο του 1995, βρισκόταν στο Ωνάσειο με σοβαρότατα προβλήματα υγείας.

Στις 15 Ιανουαρίου, από το Ωνάσειο, έδωσε το σύνθημα για να εκλεγεί νέος πρωθυπουργός και στις 18 του ίδιου μήνα η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΠΑΣΟΚ αναδείκνυε τον Κώστα Σημίτη στη θέση του πρωθυπουργού. Ήταν μια εκλογή που δεν έγινε δεκτή με ενθουσιασμό από το «όλον ΠΑΣΟΚ». Ο Κ. Σημίτης είχε ισχυρή εσωκομματική αντιπολίτευση, χωρίς όμως να του δημιουργεί προβλήματα στη διακυβέρνηση της χώρας. Ο ίδιος αποφάσισε να ξεκαθαρίσει την κατάσταση στο Συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, τον Ιούνιο. Έθεσε ωμά το δίλημμα «ή και την προεδρία του ΠΑΣΟΚ ή παραιτούμαι από πρωθυπουργός». Το συνέδριο ήταν προγραμματισμένο για τις 26 Ιουνίου, αλλά στις 23 το ΠΑΣΟΚ συγκλονίστηκε από τον θάνατο του Ανδρέα Παπανδρέου. Ο Ανδρέας κηδεύτηκε στις 25 Ιουνίου και την επομένη άρχισε το συνέδριο από το οποίο δεν έλειψαν οι εντάσεις. Στις 30 Ιουνίου ο Κ. Σημίτης εξελέγη πανηγυρικά και πρόεδρος του Κινήματος. Το ΠΑΣΟΚ γύριζε εντυπωσιακά σελίδα και περνούσε έναν πολύ δύσκολο κάβο, την ώρα που πολλοί προέβλεπαν ότι θα τσακιζόταν σ' αυτόν.

Ο Κώστας Σημίτης, με βασικό σύνθημα τον εκσυγχρονισμό του κράτους και της κοινωνίας, μπορεί να μην κέρδισε ποτέ τις καρδιές όλων στο ΠΑΣΟΚ αλλά σίγουρα μίλησε σ' ένα σημαντικό τμήμα του λαού.

Δεν διέθετε σχεδόν κανένα από τα χαρίσματα ή χαρακτηριστικά του Ανδρέα Παπανδρέου, αλλά οι πολίτες εκτίμησαν τη σοβαρότητα, την εργατικότητα, το χαμηλό προφίλ του, τη μεθοδικότητα και αποφασιστικότητα του στον προγραμματισμό και την υλοποίηση του κυβερνητικού έργου. Είχε προσπαθήσει να ισορροπήσει όλες τις πτέρυγες του ΠΑΣΟΚ, έκανε υπουργούς τους συνυποψηφίους του στη διεκδίκηση της πρωθυπουργίας - πλην Κακλαμάνη, που ήταν όμως πρόεδρος της Βουλής - και απέφυγε να ρίχνει λάδι στη φωτιά της εσωκομματικής του αμφισβήτη-

■ Με πρόταγμα τον εκσυγχρονισμό, ο Σημίτης χρειάστηκε να «κερδίσει» πρώτα το κόμμα του, πριν αναμετρηθεί με τη Νέα Δημοκρατία στις πρόωρες εκλογές που προκάλεσε ο ίδιος τον Σεπτέμβριο του 1996

σης. Όμως κάτι του έλλειπε: η λαϊκή επιβεβαίωση.

Την επεδίωξε και την πέτυχε προκηρύσσοντας πρόωρες εκλογές για τις 22 Σεπτεμβρίου 1996. Αντίπαλός του, νέος πρόεδρος και αυτός της Νέας Δημοκρατίας που είχε διαδεχθεί τον Μητσοτάκη, ο Μιλτιάδης Έβερτ.

Τη νίκη του ΠΑΣΟΚ σε αυτές τις εκλογές ακολούθησε μια δη-

Μέσα σε 6 μήνες το ΠΑΣΟΚ πέρασε «υπαρξιακή» κρίση και βγήκε πιο δυνατό

μιουργική περίοδος που σηματοδότηκε από την είσοδο της χώρας στην ΟΝΕ, την ανάληψη των Ολυμπιακών Αγώνων, την κατασκευή μεγάλων έργων (αεροδρόμιο, Μετρό, αυτοκινητόδρομοι, περιβαλλοντικά έργα), τη βελτίωση της διεθνούς θέσης της χώρας κ.ά. που οδήγησαν το ΠΑΣΟΚ στη νίκη και στις επόμενες εκλογές.

Από το αρχείο των «ΝΕΩΝ»

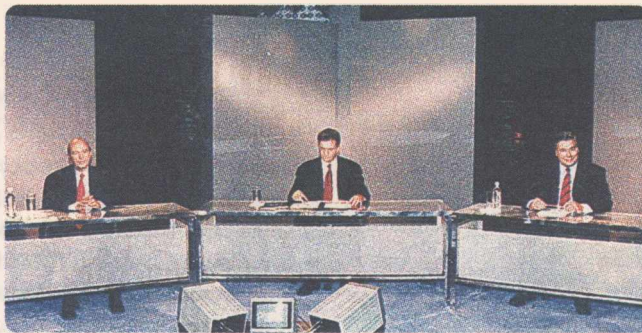
«Μεγάλη νίκη πέτυχε στις χθεσινές εκλογές το ΠΑΣΟΚ εξασφαλίζοντας άνετη κοινοβουλευτική πλειοψηφία. Για το ΠΑΣΟΚ η χθεσινή νίκη είναι διπλή. Πέτυχε με την πρόωρη προσφυγή στις κάλπες να αξιοποιήσει τη δυναμική της νέας του ηγεσίας, ώστε να πάρει τη σκυτάλη της διακυβέρνησης της χώρας για 4 ακόμη χρόνια. Ακόμη σημαντικότερο όμως, πέτυχε να εκλεγεί κυβέρνηση για πρώτη φορά χωρίς τον Ανδρέα Παπανδρέου στο ημόνι του κόμματος, ανοίγοντας έτσι με τον νέο αρχηγό του μεγάλο πολιτικό διασκελισμό για το μέλλον».

Το δίλημμα

«Όλα ή τίποτα» ήταν η γραμμή Σημίτη στο συνέδριο του ΠΑΣΟΚ, που άρχισε την επομένη του θανάτου του Ανδρέα Παπανδρέου. Η επικράτησή του έναντι του Άκη Τσοχατζόπουλου έβαλε τέλος στα σενάρια περί διαρχίας, με διαφορετική ηγεσία σε κόμμα και κυβέρνηση

Για πρώτη φορά

Αργσε, αλλά ήρθε... Η αμερικανική πατέντα των τηλεοπτικών διαλόγων εισάγεται στα ελληνικά πολιτικά πράγματα κατά την προεκλογική περίοδο του 1996. Έβερτ και Σημίτης απαντούν στις ερωτήσεις των Παύλου Τσίμα, Θ. Ρουσόπουλου και Γιάννη Παπουτσάνη. Το πρώτο ντιμπέιτ συντόνισε ο Πέτρος Ευθυρίου

νέα νίκη

κόμμα ο θάνατος του ιδρυτή του

Το όπλο του εκσυγχρονισμού

Α κόπη και ο καλύτερος πολιτικός για να νικήσει στις εκλογές χρειάζεται κάτι παραπάνω από την ισχυρή προσωπικότητα ή ένα αξιόπιστο πρόγραμμα. Ας πούμε, ένα σύνθημα, όπως εκείνο για την «Αλλαγή» πριν από το 1981. Το 1996 ο Κώστας Σημίτης το είχε και αυτό. Ήταν η μαγική για την εποχή λέξη «εκσυγχρονισμός»: του κράτους, της Δημόσιας Διοίκησης, των κομμάτων, της πολιτικής δράσης, του τρόπου δουλειάς μιας κυβέρνησης, της ανάπτυξης σχέσεων με τα υπόλοιπα κράτη. Με αυτό το όπλο και έχοντας παρουσιάσει ικανά δείγματα, αφού ήδη ήταν πρωθυπουργός από τον Ιανουάριο, ο Σημίτης κέρδισε άνετα τον Έβερτ, παρά το ότι ο Δημήτρης Τσοβόλας απέσπασε ένα διόλου ευκαταφρόνητο 4,43%, που βασικά προερχόταν από δυσαρεστημένους με τον «δεξιό Σημίτη» ψηφοφόρους του ΠΑΣΟΚ, αλλά και την επιστροφή του Συνασπισμού στη Βουλή και παρά το ότι η Πολιτική Άνοιξη δεν μπήκε στη Βουλή και λογικά οι περισσότεροι ψηφοφόροι της επαναπατρίστηκαν στη Ν.Δ. Η οκταετία Σημίτη μόλις άρχιζε.

■ Στις 21 Μαρτίου, ύστερα από 123 ημέρες νοσηλείας, ο Ανδρέας Παπανδρέου παίρνει εξιτήριο από το Ωνάσειο. Έχει ήδη παραιτηθεί από την πρωθυπουργία, διατηρεί ωστόσο την προεδρία του ΠΑΣΟΚ. Τρεις μήνες μετά, στις 23 Ιουνίου, κι ενώ έχει φουντώσει η φημολογία για τον ρόλο που θα κρατούσε στο συνέδριο του κόμματος, αφήνει την τελευταία του νιοή στο σπίτι του, στην Εκάλη. Χιλιάδες πολίτες τον συνοδεύουν στην τελευταία του κατοικία στις 26 Ιουνίου

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

«**Trainspotting**»: Ταϊνία - σταθμός που έσπασε τα ταμεία - παρ' ότι ήταν ακατάλληλη για ανηλίκους - και κέρδισε αμέσως την εκτίμηση των κριτικών. Ο σκηνοθέτης Danny Boyle μάλιστα έχει δηλώσει την επιθυμία του να γυρίσει το πορνό - μυθιστόρημα που περιγράφει τη ζωή των πρώων δέκα χρόνια μετά, όταν οι

πρωταγωνιστές έχουν γεράσει αρκετά. «**Μπιζνες στα Βαλκάνια**»: Το greek dream της ελληνικής επαρχίας τότε. Νέος ονειρεύεται να τα «κονομήσει» γρήγορα, μετατρέπει την ταβέρνα του στο χωριό σε μπαρ και πηγαίνει στη Ρουμανία για να βρει κοπέλες για τη νέα του επιχείρηση.

Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

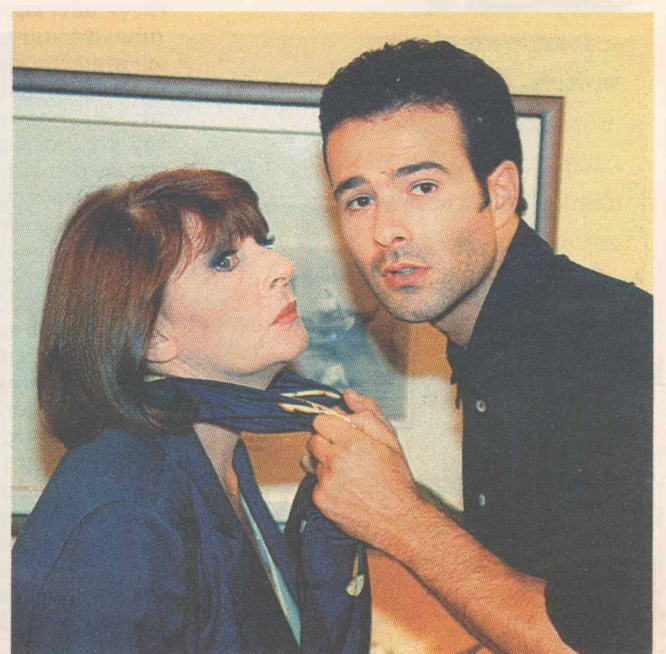
«**Wannabe**»: Αυτό το «σουξέ» ήταν το ντεμπούτο τους. Έκανε σε χρόνο DT το θηλυκό γκρουπάκι από τη Μεγάλη Βρετανία «παγκόσμιο φαινόμενο» και τις ανέδειξε ως pop είδωλα των 90's. Βέβαια το 2000 οι Spice Girls διαλύθηκαν και πλέον θυμόμαστε μόνο τη Βικτόρια Μπέκαμ.

«**Το δολιχόψαλο**»: Σε στίχους και μουσική Φοίβου τραγουδά το ντουετάκι Βασίλη Καρρά και Κωνσταντίνας. Όλοι θυμούνται βέβαια τις στιγμές της... εισπνοής του λαϊκού τραγουδιστή κατά τη διάρκεια της «εκτέλεσης» των τραγουδιών.

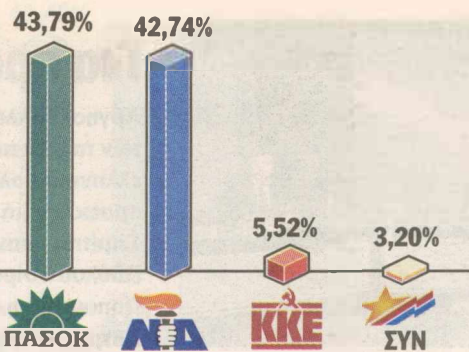
Τι βλέπαμε στην TV

«**Ντόλτσε Βίτα**»: Κωμική σειρά για τον έρωτα μιας πλούσιας χήρας, διευθύντριας εργοστασίου (Άννα Παναγιωτοπούλου), με τον παρ' ολίγον γαμπρό της (Θανάσης Ευθυμιάδης). Καθιέρωσε τον Αλέξανδρο Ρήγα ως σκηνοθέτη και σεναριογράφο, ενώ οι άπειρες επαναλήψεις που ακολούθησαν επιβεβαιώνουν την επιτυχία που είχε κάνει.

«**Εκείνες κι Εγώ**»: Ριμέικ παλιάς επιτυχημένης τηλεοπτικής σειράς με τον Λάμπρο Κωνσταντάρη. Σε πρωταγωνιστικό ρόλο ο Γιάννης Μπέζος ως μεσήλικος, πλούσιος, τζαναμπέτης - όπως έλεγαν τη δεκαετία του 1970.

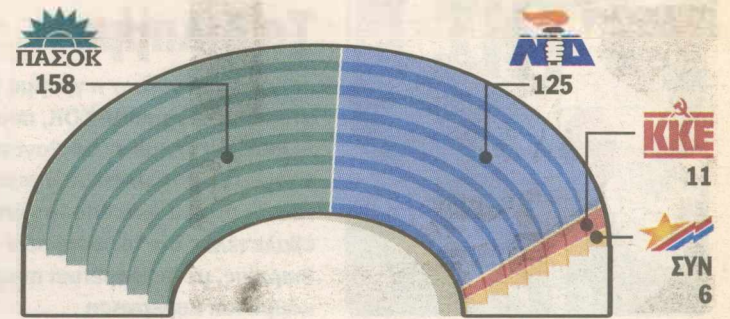

9
ΑΠΡΙΛΙΟΥ
2000

Το αποτέλεσμα

Η διαφορά μεταξύ των δύο μεγάλων κομμάτων ήταν μόλις μία μονάδα (1,05%), αλλά αρκετή, λόγω του εκλογικού συστήματος, για να δώσει στο ΠΑΣΟΚ 158 βουλευτές και στη Νέα Δημοκρατία 125. Πολιτική Ανοιξη και ΔΗΚΚΙ έμειναν εκτός

Το μεγάλο ντέρμπι της 35

Με οριακή πλειοψηφία ο Σημίτης κερδίζει δεύτερη θητεία απέναντι

Στις 9 Απριλίου 2000 η Ελλάδα έζησε το απόλυτο εκλογικό θρίλερ. Το ΠΑΣΟΚ έχοντας κερδίσει δύο συνεχόμενες εκλογικές αναμετρήσεις (1993, 1996) διεκδικούσε και τρίτη νίκη.

Κάτι όχι εύκολο αφού η φυσιολογική κυβερνητική φθορά είχε αρχίσει να γίνεται εμφανής και η ιστορία με την άνοδο ρεκόρ και μετά την απότομη κατρακύλα του Χρηματιστηρίου, από την οποία χάθηκαν περιουσίες, είχε γίνει σημαία της αντιπολίτευσης και των χαμένων από την πτώση των μετοχών. Ο εκσυγχρονισμός που είχε υποσχεθεί ο Σημίτης δεν είχε αποφέρει ακόμη απτά αποτελέσματα και κανένα από τα μεγάλα έργα δεν είχε ολοκληρωθεί ακόμη.

Στη Νέα Δημοκρατία είχε σημειωθεί μια σημαντική εξέλιξη: στη θέση του πττημένου το 1996 Μ. Έβερτ είχε εκλεγεί πρόεδρος ένας νεαρός, σχεδόν άγνωστος, άπειρος, μπορέμ αλλά με όνομα «βαρύ σαν ιστορία»: ο Κώστας Καραμανλής, βουλευτής Θεσσαλονίκης και -το σημαντικότερο- ανιψιός του ιδρυτή του κόμματος.

Ήταν το ακριβώς αντίθετο από τον Σημίτη. Στην αρχή της προεδρίας του φάνηκε ότι βρισκόταν τελείως έξω από τα νερά του. Η μία γκάφα διαδεχόταν την άλλη, έσπαγε τα πόδια του παίζοντας ποδόσφαιρο, αμφισβητούνταν από επώνυμο στελέχη της Ν.Δ. -μέχρι που διέγραψε μερικούς-, δεν έλεγε κάτι καινούργιο ή πρωτότυπο. Πέρασε καιρός μέχρι να γίνει αποδεκτός από το κόμμα του και να μπορέσει να συγχρονίσει τον βηματισμό του με τις ανάγκες του κόμματός του και της θέσης του ως αρχηγού της αξιωματικής αντιπολίτευσης. Παράλληλα η κυβέρνηση Σημίτη είχε τη μία επιτυχία μετά την άλλη.

Και όμως, οι προεκλογικές δημοσκοπήσεις έδειχναν ότι ο Σημίτης θα έχανε τις εκλογές. Το ίδιο έδειξαν και τα περιβόητα exit polls το βράδυ των εκλογών. Οι οπαδοί της Ν.Δ. βγήκαν πανηγυρίζοντας στους δρόμους. Επώνυμοι έκαναν δηλώσεις για τη «νίκη» της Ν.Δ. και ανέλυαν τα αίτια της «ήττας» Σημίτη. Γνωστός τηλεπαρουσιαστής ζήτησε από καλεσμένο του να «περιγράψει τον Καραμανλή ως πρωθυπουργό». Όλα αυτά μέχρι τις δέκα το βράδυ, όταν άρχισαν τα πρώτα συγκεντρωτικά αποτε-

■ Η εκλογική βραδιά της 9ης Απριλίου 2000 σήμανε την απομυθοποίηση των exit polls, που μέχρι τότε εθεωρούντο - τουλάχιστον στην Ελλάδα - αδιάψευστο εργαλείο πρόβλεψης του εκλογικού αποτελέσματος. Για δύο ώρες τα στελέχη της Ν.Δ. πρόβαλαν υπουργικά κοστούμια. Το ΠΑΣΟΚ τελικώς επικράτησε με βραχύ προβάδισμα, κερδίζοντας για τρίτη συνεχόμενη φορά τις εκλογές

λέσματα που έδειχναν προβάδισμα του ΠΑΣΟΚ, κάτι που επιβεβαιώθηκε τις πρώτες πρωινές ώρες. Η τρίτη συνεχόμενη εκλογική νίκη του ΠΑΣΟΚ ήταν γεγονός. Επίτευγμα πρωτοφανές μετά το 1974. Και μάλιστα με ποσοστό μεγαλύτερο από εκείνο του 1996.

Η μικρή διαφορά έδωσε πάτημα για να αμφισβητηθεί, όχι επίσημα από την ηγεσία της Ν.Δ. αλλά από πολλά στελέχη της και φιλικά της μέσα ενημέρωσης, το α-

Για πρώτη φορά το ίδιο κόμμα κέρδισε τρεις συνεχόμενες αναμετρήσεις

ποτέλεσμα των εκλογών. Ωστόσο οι αμφισβητήσεις αυτές πνίγηκαν στη γενική θυμωδία που προκάλεσαν. Οι εκλογές αυτές δημιούργησαν και τον μύθο του Σημίτη ότι «όπου σπίνονται κάλπες δεν χάνει». Ένας μύθος που δεν τον βοήθησε πάντως να αποφύγει τη ραγδαία φθορά της δεύτερης πρωθυπουργικής θητείας του, η οποία τον οδήγησε εκτός αρχηγίας και το ΠΑΣΟΚ στην αντιπολίτευση τέσσερα χρόνια μετά.

Από το αρχείο των «ΝΕΩΝ»

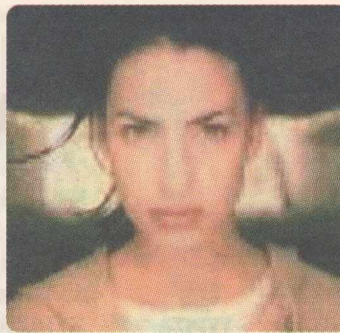
«Η σκληρή εκλογική μάχη που ανέδειξε τελικά ως αδιαμφισβήτητο νικητή το ΠΑΣΟΚ... Έκλεισε με δύο μηνύματα: Πρώτο, τη δικαίωση μιας κυβέρνησης που με σταθερότητα και συνέπεια πάλεψε για τη σταθεροποίηση της οικονομίας, την κάμψη του πληθωρισμού και τη διασφάλιση της εισόδου της χώρας στην ΟΝΕ. Δεύτερο, την ανανεωμένη εντολή να αντιμετωπίσει τώρα και τη δυσφορία που η πολιτική αυτή προκάλεσε στις οικονομικά ασθενέστερες τάξεις που κατέβαλαν το κόστος της»...

Η γκάφα

Το πρώτο αξιωματικό στιγμιότυπο από την προεδρική θητεία του Κ. Καραμανλή ήταν ο τραυματισμός του στο γόπεδο... Το δεύτερο – και πλησιέστερο στις εκλογές – επικοινωνιακό πλήγμα στο ηγετικό προφίλ του ήταν η έμπνευσή του να αναλάβει μετά της συζύγου του ρόλο μπάρμαν για χάρη των νεολαίων της ΟΝΝΕΔ

Τα σποτ

Η μουσική του Σταμάτη Σπανουδάκη «ντύνει» για πρώτη φορά τα σποτ της Ν.Δ., που τελειώνουν με το σύνθημα «Υπάρχει καλύτερη Ελλάδα και τη θέλουμε». Από την άλλη, το ΠΑΣΟΚ επιστρατεύει τρία νέα κορίτσια: τη Νίκη (αριστερά), την Ειρήνη και την Ελπίδα. «Με λένε Ειρήνη, παρ' όλα αυτά πολεμάω γι' αυτά που πιστεύω», έλεγε η πρωταγωνίστρια μιας εκ των πράσινων διαφημίσεων...

ΕΤΙΑΣ...

στον «πρωτάρη» Καραμανλή

Με limit up και limit down

Το 2000 η εκλογική μάχη ήταν κάπως άνιση. Ένας έμπειρος πολιτικός, που είχε φέρει άλλον αέρα στη διακυβέρνηση της χώρας και στον τρόπο που λειτουργούσε η πολιτική ζωή, ο Κ. Σημίτης, είχε απέναντί του έναν άπειρο, πρωτοεμφανιζόμενο, νεαρό πολιτικό αρχηγό, τον Κώστα Καραμανλή. Κανονικά θα έπρεπε να τον κάνει «μια χασιά». Αμ δε. Οι αργοί ρυθμοί εφαρμογής του εκσυγχρονισμού που είχε υποσχεθεί, το σκάνδαλο ή «σκάνδαλο» του Χρηματιστηρίου, κάτι περίεργες φήμες για τα λεφτά στα εξοπλιστικά προγράμματα, το ότι τα έργα για τους Ολυμπιακούς Αγώνες δεν προχωρούσαν, αλλά και σημαντικές κυβερνητικές αστοχίες, είχαν προκαλέσει αντιστροφή του κλίματος. Όχι όμως τέτοιας έκτασης που να οδηγήσουν τον Σημίτη στην ήττα. Η νίκη του ήταν οριακή, με τη μικρότερη διαφορά μεταξύ πρώτου και δεύτερου κόμματος μετά τη μεταπολίτευση. Το άστρο του έλαμπε ακόμη, αλλά με κάποια ξεθωριάσματα που ο ίδιος δεν μπορούσε ακόμη να αντιληφθεί.

■ Ο Κ. Καραμανλής μπορεί να έχασε, αλλά το υψηλό ποσοστό που συγκέντρωσε δεν επέτρεψε την αμφισβήτηση της ηγεσίας του στη Ν.Δ. Δεν συνέβη βέβαια το ίδιο με τους συνεργάτες του και συγκεκριμένα τον Άρη Σπηλιωτόπουλο, που είχε αρχίσει να συγκεντρώνει τα εσωκομματικά βέλη ακόμη και πριν από τις εκλογές. Τότε ήταν που ο βουλευτής της Ν.Δ. Γιώργος Καρατζαφέρης χαρακτήρισε Σαλώμη τον εκπρόσωπο της Ρηγίλλης, για να δει την επομένη την πόρτα της εξόδου από το κόμμα...

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

«Ο Μονομάχος»: Η ταινία που ξανάκανε μόδα στο Hollywood τα κινηματογραφικά έπη... Ο Ράσελ Κρόου στην αρένα του Κολοσσαίου προσπαθεί να εκδικηθεί τον διεφθαρμένο αυτοκράτορα και κερδίζει το Όσκαρ – ένα από τα πέντε του έργου.

«Στάκαμαν»: Ο Αντώνης Καφετζόπουλος και δύο τρόφιμοι γηροκομείου, εκ των οποίων κάποιος είναι ο πατέρας του. Αλλά και οι δύο τον διεκδικούν, ενώ ταξιδεύουν προς την Καστοριά για να παραλάβει την κληρονομιά του, ένα αρχοντικό κι ένα γουναράδικο.

Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

«Μείνε»: Για να φτάσει φέτος ο Αντώνης Ρέμος να πηγαίνει στην Κωνσταντινούπολη και οι λεγόμενοι λευκοί Τούρκοι – μέλη της ανώτερης και αστικής τάξης δηλαδή – να συρρέουν με τα κότερα στο κλαμπ του Βοσπόρου, οι βάσεις τέθηκαν το 1996 στην Αθήνα και τη λιγότερο εντυπωσιακή παραλιακή όπου γινόταν θραύση με αυτό το τραγούδι.

«Say my Name»: Θεωρείται σήμα κατατεθέν του R&B θηλυκού συγκροτήματος Destiny's Child που ανέδειξε τη Beyonce. Και να σκεφτεί κανείς ότι στην πρώτη του εκδοχή δεν της άρεσε καθόλου και έβαλε τον συνθέτη να το ξαναγράψει...

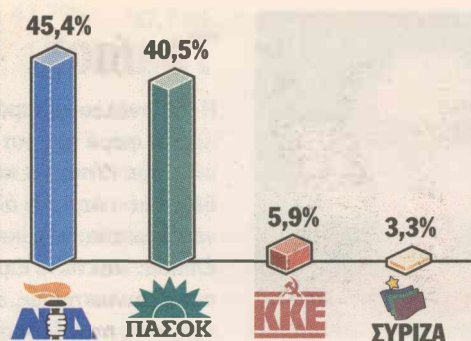

Τι βλέπαμε στην TV

«Η ζωή μας μια βόλτα» και «Να με προσέχεις»: Είναι η εποχή που κυριαρχεί στο τηλεοπτικό στερέωμα ο Χριστόφορος Παπακαλιάτης (εδώ με τον Κ. Μαρκουλάκη και τη Β. Χριστοδουλίδου). Το παιδί-θαύμα της μικρής οθόνης γράφει, πρωταγωνιστεί και κάνει τη μουσική επιμέλεια, ενώ οι δραματικές του σειρές τρελαίνουν τα μηχανάκια της AGB.

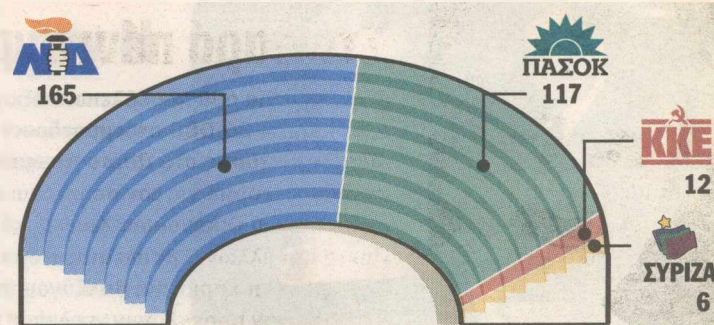

7 ΜΑΡΤΙΟΥ 2004

Το αποτέλεσμα

Η Νέα Δημοκρατία κέρδισε καθαρά με σχεδόν 5 μονάδες διαφορά: Ν.Δ. 45,36 και 165 έδρες. ΠΑΣΟΚ 40,55% και 117 έδρες. Το ΚΚΕ πήρε 5,90% και ο ΣΥΡΙΖΑ 3,26%.

Νίκη απέναντι στο κουρασ

Η αλλαγή σκυτάλης από Σημίτη σε Παπανδρέου δεν απείλησε την

Οι εκλογές της 7ης Μαρτίου 2004 ίσως δεν... χρειαζόταν να γίνουν, αφού όλοι ξέραμε τον νικητή. Επειδή όμως δεν γινόταν να αναλάβει έτσι, προκηρύχθηκαν, έγιναν και επιβεβαίωσαν τις προβλέψεις και τις δημοσκοπήσεις: είχε έρθει «η ώρα του Καραμανλή».

Ομως είχε έλθει και η ώρα του Γιώργου Παπανδρέου. Όχι βέβαια για πρωθυπουργός ακόμη, αλλά για την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ. Οι εκλογές αυτές ζύπνισαν παλιότερες (προδικτατορικές) μνήμες: Κωνσταντίνος Καραμανλής εναντίον Γεωργίου Παπανδρέου! Είπατε τίποτα για οικογενειοκρατία και νεποτισμό στην πολιτική ζωή της χώρας;

Το ΠΑΣΟΚ είχε ήδη κλείσει δεκάμισι συνεχόμενα χρόνια στην εξουσία, ρεκόρ απλησίαστο για οποιαδήποτε μεταπολεμική κυβέρνηση στην Ελλάδα, και αυτή είχε αρχίσει να το χαλάει. Όχι, αυτή τη φορά δεν συνδέθηκε με σκάνδαλα (και πάντως όχι με σοβαρά σκάνδαλα) αλλά με την αλαζονεία πολλών στελεχών, τον κυβερνητισμό με τον οποίο είχαν προσβληθεί ορισμένοι «καλαμοκαβαλάρηδες» κατά την έκφραση μεγαλοστελέχους του Κινήματος, την αδυναμία τους να επιλύσουν τα προβλήματα της περίφημης καθημερινότητας. Η καθιέρωση του ευρώ πυροδότησε μια άνευ προηγουμένου κερδοσκοπία την οποία η κυβέρνηση δεν μπόρεσε να ελέγξει. Οι τιμές βασικών αγαθών και προϊόντων ξέφυγαν, ο κόσμος αγανακτούσε στις λαϊκές. Εκεί που πριν πλήρωνε 50 δραχμές για ένα ματσάκι μαϊντανό και τώρα οι ατσίδες του ζητούσαν 50 λεπτά του ευρώ, δηλαδή 170 δραχμές για το ίδιο ματσάκι. Μικροπράγματα, θα πείτε. Όμως έφτιαξαν κλίμα ότι η κυβέρνηση Σημίτη ήταν με τους κερδοσκόπους και όχι με τον απλό πολίτη. Ότι μπορεί να ασχολούνταν με τα μεγάλα ζητήματα της χώρας, αλλά είχε ξεχάσει τον συνταξιούχο, τον χαμηλόμισθο, τον αγρότη, τον βιοτέχνη, δηλαδή αυτούς που αποτελούσαν κάποτε τη μεγάλη μάζα στήριξης του ΠΑΣΟΚ. Ουδείς φαινόταν να νοιάζεται ότι έγιναν μεγάλα έργα, ότι είχαμε μπει στην ΟΝΕ, ότι η Κύπρος θα γινόταν μέλος της Ε.Ε., ότι σε λίγο θα γινόταν στη χώρα Ολυμπιακοί Αγώνες. Όλα τα επιτεύγματα των κυβερνήσεων Σημίτη (και ήταν πολλά) πέρασαν σε δεύτερη μοίρα. Και από κοντά ο Καραμανλής να ανακαλύπτει κατσαρίδες στα νοσοκομεία, παραμελημένους αγρότες, εξαρτημένα

■ Έπειτα από μία δεκαετία κυριαρχίας του ΠΑΣΟΚ, είχε φτάσει η «ώρα του Καραμανλή». Και ο ίδιος, άλλωστε, πολιτευόταν με τη λογική του «ώριμου φρούτου», προσπαθώντας κυρίως να αποφύγει το λάθος και τάζοντας τα πάντα στους πάντες

από ουσίες άτομα που η πολιτεία δεν τους έδινε βοήθεια, να δέχεται συνταξιούχους που προηγουμένως τους είχαν δείρει τα ΜΑΤ και να υπόσχεται στους πάντες τα πάντα, έτσι κι ερχόταν στην εξουσία. Ήταν η περίοδος που όλες οι δημοσκοπήσεις έδιναν μεγάλο έως τεράστιο προβάδισμα στη Νέα Δημοκρατία και τον Καραμανλή. Ο οποίος ποιόν την ανάγκη φιλοτιμία ξαναδέχτηκε στους κόλπους του κόμματος μερικούς από εκείνους που είχε διαγράψει, όπως το σημερινό υπαρχηγό του Γ. Σουφλιά, σε μια επίδειξη ενότητας της παράταξης.

Μέσα σε αυτό το κλίμα ο πρωθυπουργός Κ. Σημίτης αφού επιχείρησε μια ανανέωση στο προφίλ του ΠΑΣΟΚ, αντικαθιστώντας ακόμη και τον γραμματέα του Κινήματος Κώστα Χαλιώτη, διαπίστωσε ότι δεν είχε άλλα περιθώρια και παρέδωσε την αρχηγία στον Γιώργο

Η καθιέρωση του ευρώ είχε πυροδοτήσει μια άνευ προηγουμένου κερδοσκοπία την οποία η κυβέρνηση δεν μπόρεσε να ελέγξει

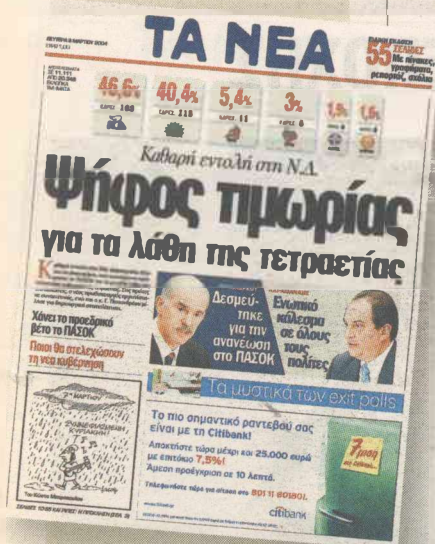
Παπανδρέου, κρατώντας όμως την πρωθυπουργία μέχρι την ημέρα των εκλογών. Ήταν ένα περίεργο σχήμα, μια ασυνήθιστη διαδοχή, μέσα σε ένα κλίμα ηττοπάθειας.

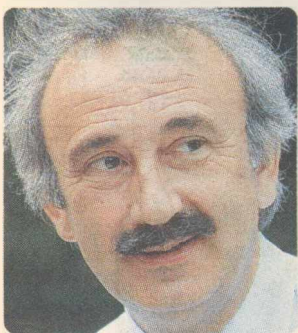
Ο Γ. Παπανδρέου επιχείρησε να δώσει λαϊκό χαρακτήρα στην προεδρία του και ζήτησε να ψηφιστεί για τη θέση από «τα μέλη και τους φίλους του Κινήματος». Το έκανε χωρίς αντίπαλο, με υπόγεια καρφιά ότι «πήρε το δαχτυλίδι από τον Σημίτη». Ανακοινώθηκε ότι προσήλθαν και τον ψήφισαν πάνω από ένα εκατομμύριο «μέλη και φίλοι». Τζίφος. Η τύχη του ίδιου και του ΠΑΣΟΚ ήταν προδιαγεγραμμένη στις εκλογές.

Ακόμη και σήμερα πολλοί μιλούν για συντριβή του σημαντικού ΠΑΣΟΚ. Όμως το ότι πήρε αυτό το ποσοστό ύστερα από δέκα συνεχή χρόνια στην εξουσία μόνο συντριβή δεν δείχνει.

Από το αρχείο των «ΝΕΩΝ»

«Καθαρή εντολή στη Νέα Δημοκρατία αλλά και σαφής πτωρία για τα λάθη του ΠΑΣΟΚ... Τιμωρία, πριν απ' όλα, για τα σοβαρά λάθη που έγιναν την τετραετία που πέρασε... Για το Ασφαλιστικό, τους αγρότες, την ακρίβεια, την μπερδεμένη εκπαιδευτική μεταρρύθμιση, την καθημερινότητα...»

Στο παρά πέντε

Η τροπολογία που προέβλεπε την οικοδόμηση 20.000 στρεμμάτων δασικής έκτασης στο Πόρτο Καρράς στάθηκε αφορμή για την αποπομπή του υφυπουργού Οικονομίας Χρήστου Πάχτα και άλλων 9 βουλευτών ενώ αποτέλεσε τη χαρακτηριστική βολή για το ΠΑΣΟΚ στην προεκλογική εκστρατεία

Η διαδοχή

Στο τέλος του 2003, κι ενώ οι εκλογές ήταν επί θύραις, ο Σημίτης παρέδωσε την ηγεσία του ΠΑΣΟΚ στον Γ. Παπανδρέου, διατηρώντας τον θώκο του πρωθυπουργού. Ο Γ. Παπανδρέου ζήτησε να νομιμοποιηθεί η διαδοχή από όλα τα μέλη και τους φίλους του κόμματος, εγκαινιάζοντας την εκλογή προέδρου από τη βάση, που ακολουθήθηκε και το 2007

μένο ΠΑΣΟΚ

υπεροχή Καραμανλή

■ Ο Ρουσόπουλος εντάχθηκε στο επιτελείο της Ρηγύλλης λίγο μετά τις εκλογές του 2000. Δεν έφυγε ποτέ από το πλευρό του Καραμανλή μέχρι το 2008, οπότε εξωθήθηκε σε παραίτηση εξαιτίας του σκανδάλου του Βατοπεδίου. Άλλοι τέσσερις συνάδελφοί του από την πρώτη κυβέρνηση Καραμανλή απουσιάζουν από τη φετινή αναμέτρηση: Παυλίδης, Λιάπης, Βουλγαράκης και Τσιτουρίδης

Ξανά Καραμανλής κατά Παπανδρέου

Οι μονομαχίες του Κωνσταντίνου Καραμανλή με τους Παπανδρέου διακόπηκαν το 1977, οπότε ήταν και η τελευταία φορά που ο πρώτος ζήτησε την ψήφο του λαού. Μετά έφυγε για την Προεδρία.

Όμως το δίδυμο των ονομάτων εμφανίστηκε ξανά στην ελληνική πολιτική το 2004. Ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, πρόεδρος ήδη επτά χρόνια της Ν.Δ. και «πρωθυπουργός σε αναμονή», περίμενε τον Σημίτη για τη ρεβάνς του 2004. Αλλά δεν... Ο Σημίτης έδωσε το δαχτυλίδι στον Γιώργο Παπανδρέου και έφυγε αήττητος. Ο Γιώργος παρέλαβε ένα κόμμα που οι μισοί έβριζαν τον Σημίτη και οι άλλοι μισοί τον ίδιο. Δεν ήξερε αν έπρεπε να υπερασπιστεί το έργο των κυβερνήσεων Σημίτη, δηλαδή του ΠΑΣΟΚ του οποίου τότε ήταν πρόεδρος και υποψήφιος πρωθυπουργός, ή αν έπρεπε να το αποκρημίζει. Μέχρι να αποφασίσει, έχασε τις εκλογές. Όσο και αν στις δημοκρατίες η εναλλαγή των κομμάτων στην εξουσία αποτελεί επιβεβλημένη διαδικασία, και το 2004 η χώρα χρειαζόταν αλλαγή, η Νέα Δημοκρατία αποδείχτηκε ότι ήρθε νομοτελειακά στην εξουσία και όχι επειδή είχε κάτι σημαντικό να κάνει.

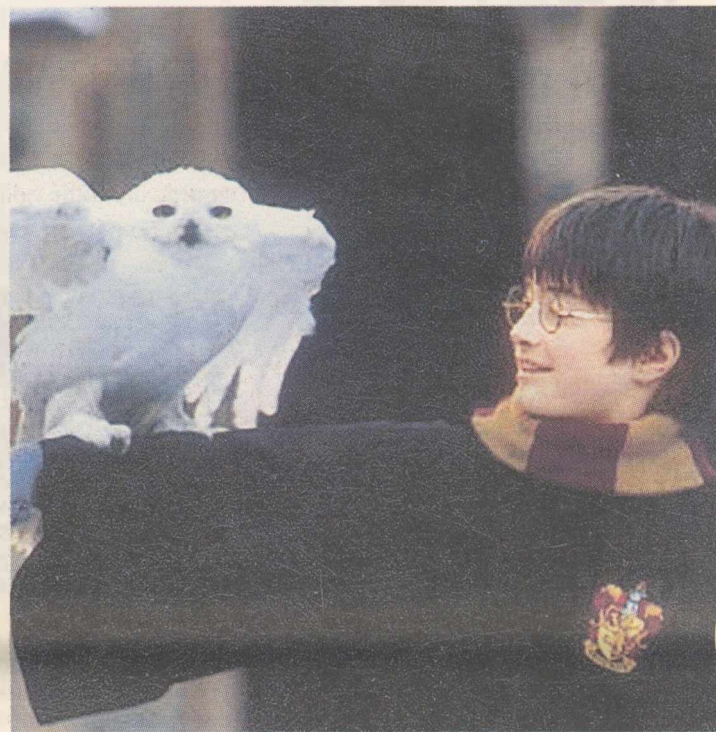

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

■ **«Χάρι Πότερ και ο αιχμάλωτος του Αζκαμπάν»:** Η τρίτη ταινία της σειράς της διάσημης πια Τζόαν Ρόουλινγκ. Τα πιτσιρίκια έκαναν ουρές για να δουν τον μικρό μάγο και τέσσερα χρόνια μετά, η δημιουργός του είχε στις καταθέσεις της χάρη σ' αυτόν πάνω από 1 δισ. δολάρια.

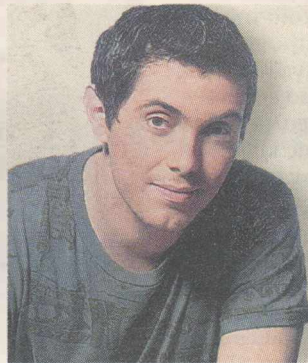
■ **«Νύφες»:** Ο Παντελής Βούλγαρης επέστρεψε με μια παραγωγή που επιμελήθηκε ο Μάρτιν Σκορσέζε και συνέχισε την παράδοση των μεγάλων ελληνικών επιτυχιών που είχε αρχίσει έναν χρόνο πριν η «Πολίτικη Κουζίνα».

Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

■ **«Για σένα»:** Το απόλυτο χιτ της εποχής που τραγουδούσαν δυνατά ακόμη και στο ΟΑΚΑ κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων – ήταν αυτό που καθιέρωσε τον Μιχάλη Χατζηγιάννη και δημιούργησε το επόμενο, μετά τον Σάκη, είδωλο της ελληνικής поп.

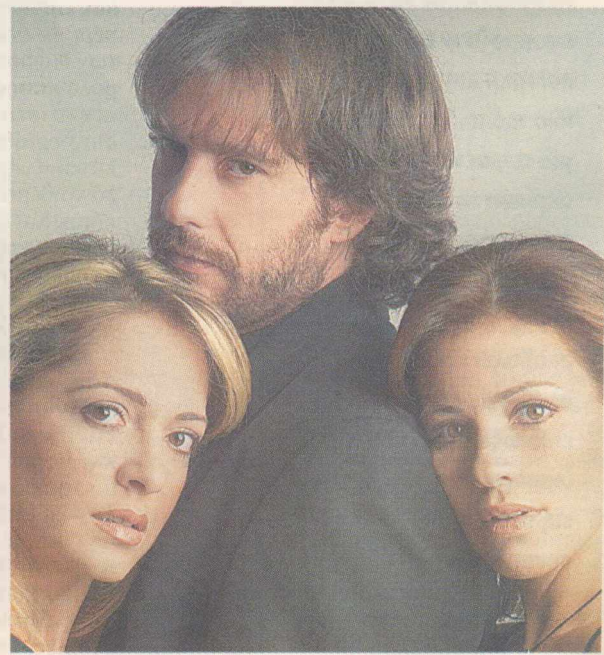
■ **«Wake me when September ends»:** Οι Green Day έκαναν δυναμική επανεμφάνιση με αυτό το κομμάτι που άκουγε κανείς όποια στιγμή της ημέρας και σε όποια συχνότητα κι αν άνοιγε το ραδιόφωνό του.

Τι βλέπαμε στην TV

■ **«Βέρα στο δεξί»:** Η σειρά που έριξε από το βάθρο της ελληνικής σαπουνόπερας τη θρυλική «Λάμψη», αφού χτυπούσε καθημερινά 30άρια στην τηλεθέαση – σε εποχές σκληρού ανταγωνισμού σημειώνουμε και όχι YENED – και προκάλεσε κυριολεκτικά θλίψη στους φανατικούς θεατές της όταν σταμάτησε να προβάλλεται σε επανάλυση (εδώ η Ηρώ Λούπη, ο Αλέξανδρος Σταύρου και η Μαριάννα Τουμασάτου).

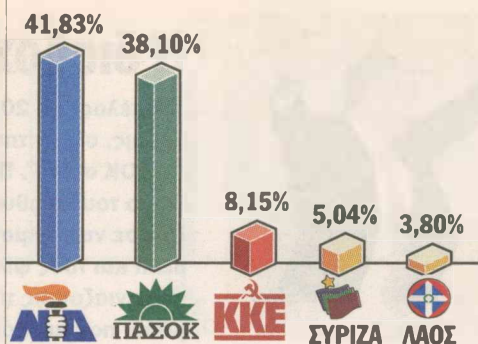
■ **«Το καφέ της Χαράς»:** Μία από τις μεγάλες επιτυχίες του διδύμου Ρώμα-Χατζησοφιά. Σχεδόν όλη η Ελλάδα παρακολουθεί τη σταδιακή πτώση της Τάξεως και της Ηθικής στο Κολοκοτρωνίτσι με ηθικό αυτοурγό την «πρωτευουσιάννα», αφού η τηλεθέαση άγγιξε και το 60%.

16

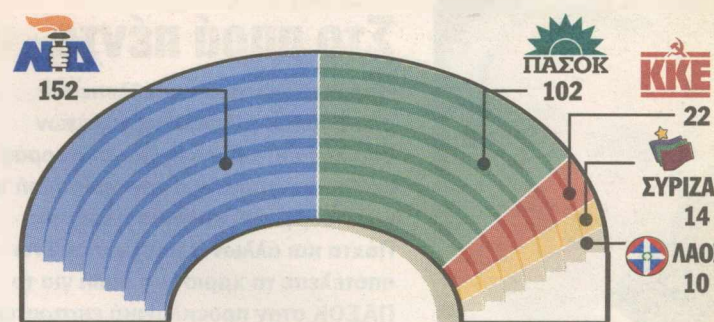
ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

2007

Το αποτέλεσμα

Αν η νίκη της Νέας Δημοκρατίας ήταν λίγο - πολύ αναμενόμενη, το εύρος της διαφοράς με το ΠΑΣΟΚ εξέπληξε: σχεδόν τέσσερις μονάδες. Τα δύο κόμματα της Αριστεράς έφθασαν - αθροιστικά - ύστερα από χρόνια, σε διψήφιο ποσοστό παίρνοντας το ΚΚΕ 8,15% και ο Συνασπισμός 5,04%.

Ασύμμετρη νίκη με στρατη

Δεύτερη ευκαιρία σε Καραμανλή, την ώρα που η χώρα θρηνούσε 70

Οι εκλογές στις 16 Σεπτεμβρίου του 2007 ήταν ο θρίαμβος της επικοινωνιακής πολιτικής της κυβέρνησης Καραμανλή και η αποθέωση της εικονικής πραγματικότητας.

Προκλήθηκαν περίπου έξι μήνες πριν από τη λήξη της συνταγματικής προθεσμίας και ενώ η Ελλάδα καίγεται - κυριολεκτικά - απ' άκρου εις άκρον. Ο Ιούλιος και ο Αύγουστος του 2007 έχουν καταγραφεί στην ιστορία της χώρας ως η περίοδος με τις περισσότερες, καταστροφικότερες και με τα περισσότερα ανθρώπινα θύματα, πυρκαγιές. Πάνω από 70 νεκροί μόνο στην Πελοπόννησο, ενώ ανθρώπινα θύματα είχαμε και σε άλλες περιοχές όπως στην Κρήτη και την Εύβοια. Η αδυναμία του κρατικού μηχανισμού να αντιμετωπίσει το πρόβλημα ήταν παραπάνω από εμφανής. Οι διαμάχες των συναρμόδιων υπουργών και στην ηγεσία της Πυροσβεστικής για τον τρόπο αντιμετώπισης των πυρκαγιών και μετά για τον καταλογισμό ευθυνών, έγιναν καθημερινό σίριαλ, την ίδια ώρα που υπουργός της κυβέρνησης κατηγορούσε «τον στρατηγό άνεμο» ως υπεύθυνο για την καταστροφή!

Δεν ήταν όμως μόνο οι πυρκαγιές. Ήδη την κυβέρνηση βάραιναν μια σειρά από σκάνδαλα στα οποία είχαν εμπλακεί κυβερνητικά και κομματικά στελέχη. Οι περίφημοι κουμπάροι, που πιάστηκαν επ' αυτοφώρω, με τις μίζες στο χέρι, οι υποκλοπές, οι απαγωγές των Πακιστανών, τα δομημένα ομόλογα που ξετίναξαν περιουσίες ασφαλιστικών ταμείων, ενώ την ίδια περίοδο είχε πρωτακουστεί κάτι και για τις μίζες της Ζίμενς, αλλά το θέμα δεν είχε φουντώσει ακόμη. Και αυτά πέρα από σειρά άστοχων κυβερνητικών χειρισμών, κυρίως στην οικονομία, την παιδεία, την εγκατάλειψη της «πρόικας» των Ολυμπιακών Αγώνων κλπ.

Ο Κ. Καραμανλής, γνωρίζοντας ότι όλες οι δημοσκοπήσεις του έδιναν σίγουρο προβάδισμα απέναντι στο ΠΑΣΟΚ, προκήρυξε εκλογές μέσα σε αυτό το ζοφερό κλίμα και τις κέρδισε με μεγάλη διαφορά. Γιατί; Οι λόγοι είναι πολλοί.

Ο κυριότερος ήταν η αδυναμία της αντιπολίτευσης, βασικά βέβαια του ΠΑΣΟΚ, να κεφαλαιοποιήσει προς όφελός της τα λάθη, τις αστοχίες, την ανικανότητα που ε-

■ Οι κουμπάροι της ΜΕΒΓΑΛ, τα ομόλογα και η τραγική αναποτελεσματικότητα του κράτους στην αντιμετώπιση των πυρκαγιών δεν στάθηκαν ικανά να κλονίσουν την εμπιστοσύνη της πλειοψηφίας στον Κώστα Καραμανλή. Μείωσαν, ωστόσο, την εκλογική του απήχηση, αφήνοντας την κυβέρνηση του με ισχνή πλειοψηφία 152 βουλευτών

πέδειξε η κυβέρνηση στην αντιμετώπιση των προβλημάτων της χώρας. Το ΠΑΣΟΚ δεν μπορούσε ακόμη τότε να ξανακερδίσει την εμπιστοσύνη των πολιτών, που το αντιμετώπιζαν με επιφύλαξη για ό,τι και αν έλεγε. Ο περίφημος «θυμός» της κοινωνίας που οδήγησε στην ήττα το 2004, δεν είχε ξεθωιάσει ακόμη. Αλλά και το ΠΑΣΟΚ δεν είχε κάνει και πολλά για να την εξευμενίσει. Απασχολημένο με τις παρενέργειες της εσωστρέφειάς του, χωρίς πειστική εναλλακτική πρόταση και αδύναμη επικοινωνιακή παρουσία, με ελάχιστα νέα πρόσωπα «στο γυαλί» ή στα ψηφοδέλτιά του, οδηγήθηκε στις πρόωρες εκλογές, που ζητούσε επίμο-

Έπειτα από τριάντισι χρόνια στην εξουσία, η Ν.Δ. εξακολουθούσε να αντιπολιτεύεται το ΠΑΣΟΚ «που είχε κυβερνήσει για 20 χρόνια»

να (!) με ελάχιστες ελπίδες. Και έχασε.

Από την άλλη πλευρά, η κυβέρνηση με άριστα οργανωμένη επικοινωνιακή τακτική κατάφερε να μεταθέσει όλες τις δικές της ευθύνες στο ΠΑΣΟΚ. Εκείνο, που «κυβέρνησε 20 χρόνια», έφταιγε για τα χάλια του κρατικού μηχανισμού που αδυνατούσε να ανταποκριθεί στα προβλήματα, εκείνο ευθυνόταν που δεν υπήρχαν λεφτά στα κρατικά ταμεία, εκείνο είχε δημιουργήσει το κλίμα διαφθοράς από το οποίο επωφεληθήκαν και μερικά νεοδημοκρατικά λαμόγια! Και μαζί με τα τριχίλιαρα που μοίρασε επί πυροπλήκτων και μη, κέρδισε τις εντυπώσεις και τις εκλογές.

Από το αρχείο των «ΝΕΩΝ»

«Το εκλογικό αποτέλεσμα αποτελεί χωρίς αμφιβολία μια ψήφο ανοχής στη Νέα Δημοκρατία. Θα ήταν ωστόσο μεγάλο λάθος αν ο κ. Καραμανλής και τα στελέχη της ερμίνευαν την ψήφο σαν λευκή επιταγή για να συνεχίσουν να εφαρμόζουν την ίδια πολιτική και με τον ίδιο τρόπο. Μέσα σε μία τετραετία έχασαν περίπου το 3% των ψηφοφόρων. Είναι γι' αυτό ανάγκη η κυβέρνηση να αποβάλει κάθε αλαζονεία και να επιδιώξει τη διαμόρφωση ευρύτερων συναινέσεων».

Για πρώτη φορά

Ο Γ. Καρατζαφέρης είχε αρχίσει να αποτελεί σοβαρό πρόβλημα για τη Ν.Δ. ήδη από τις εκλογές του 2002 για την τοπική αυτοδιοίκηση, όταν είχε αποσπάσει 14% στην αναμέτρηση για την υπερνομαρχία Αθηνών - Πειραιώς. Στις βουλευτικές του 2004 δεν κατόρθωσε να υπερβεί το εκλογικό όριο, αλλά την επόμενη χρονιά κέρδισε μία έδρα στην Ευρωβουλή. Το 2007 βρέθηκε επικεφαλής δεκαμελούς κοινοβουλευτικής ομάδας...

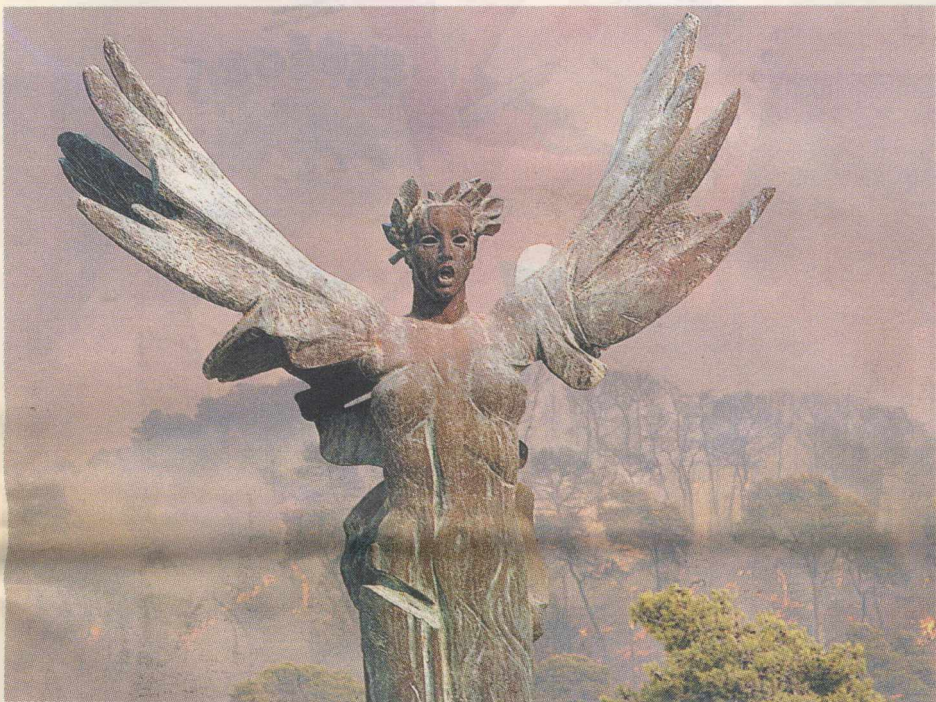

Η έκπληξη

Το 2007 ο ΣΥΡΙΖΑ - εκλογική συμμαχία του Συνασπισμού με άλλα κόμματα και οργανώσεις της Αριστεράς - υπερβαίνει το 5%, υπό την καθοδήγηση του Αλέκου Αλαβάνου. Λίγους μήνες μετά, ο Αλ. Αλαβάνος αιφνιδιάζει τους συντρόφους του ανακοινώνοντας την παραίτησή του από την προεδρία του Συνασπισμού υπέρ του Αλέξη Τσίπρα. «Δεν ξέρω αν έχω μετανιώσει», δήλωνε ενάμιση χρόνο αργότερα

γό τον άνεμο...

νεκρούς από τις πυρκαγιές

Απολογία διαρκείας...

Στις τελευταίες εκλογές ακόμη δεν έχει αποσαφηνιστεί αν κέρδισε η Νέα Δημοκρατία ή αν απλώς έχασε το ΠΑΣΟΚ. Το κλίμα μέσα στο οποίο έγιναν ευνοούσε την αντιπολίτευση, αλλά εκείνη δεν το κατάλαβε.

Ειδικά το ΠΑΣΟΚ πνίγηκε από την επικοινωνιακή πολιτική της Ν.Δ. και βρέθηκε κατηγορούμενο για όλα τα δεινά της χώρας, χωρίς να καταφέρει να αντικρούσει τις κατηγορίες της κυβέρνησης.

Ο Γιώργος Παπανδρέου ήταν φανερό ότι ακόμη αμφισβητούνταν από σημαντική μερίδα του Κινήματος, πράγμα που επιβεβαιώθηκε πανηγυρικά μετά την ήττα, ενώ δεν είχε καταφέρει να παρουσιάσει και μια αξιόπιστη πρόταση εξουσίας.

Η Ν.Δ. νίκησε παρά την εμφάνιση και άλλου «ενοίκου στην πολυκατοικία», του ΛΑΟΣ, που πήρε 3,8% και σήμερα απειλεί τη Ν.Δ. με συντριβή. Η εμφάνιση και η διαφανόμενη παγίωση ενός κόμματος δεξιότερα της Ν.Δ. και μάλιστα με ξενοφοβικά, εθνικιστικά και άλλα ακραία χαρακτηριστικά, αποτελεί το πλέον ανησυχητικό αποτέλεσμα των εκλογών του 2007.

■ **Λίγα εικοσιτετράωρα** μετά την προκήρυξη των πρόωρων εκλογών, η Πελοπόννησος - μηδέ της αρχαίας Ολυμπίας εξαιρουμένης - παραδιδόταν στις φλόγες. Το κράτος δεν κατόρθωσε να αποτρέψει την τεράστια φυσική και ανθρωπιστική καταστροφή. Εκ των υστέρων - και εν είδει προεκλογικού φιλοδωρήματος - η κυβέρνηση αποφάσισε τη διανομή βοηθήματος 3.000 ευρώ σε καθέναν από τους πυροπαθείς

Ο ΠΑΛΜΟΣ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

Τι βλέπαμε στο σινεμά

«**300**»: Παρά το γεγονός ότι είχαν κυκλοφορήσει αριστουργήματα όπως «Οι ζωές των άλλων», «Η Εξιλέωση», το «No Country for Old Men», «There will be Blood» κ.λπ. κ.λπ., στις ελληνικές αίθουσες και στα πηγαδάκια κυριαρχούσε το κόμικς με θέμα τη μάχη των Θερμοπυλών. «Θα δειπνήσουμε στην Κόλαση»... που δεν υπήρχε βέβαια τότε.

«**Ελ Γκρέκο**»: Χαρακτήριστηκε ως η μεγαλύτερη κινηματογραφική ελληνική παραγωγή με διεθνείς προδιαγραφές των τελευταίων ετών. Προσείλκυσε πολλούς σινεφίλ και μη, στις αίθουσες, από τις οποίες όμως έβγαιναν διχασμένοι. Για τους μισούς ήταν υπέροχη, για τους άλλους πάλι φλατ.

Τι ακούγαμε στο ραδιόφωνο

«**Νόημα**»: Αν και στον τίτλο δεν υπάρχουν «βαθιά» νοήματα, η Πέγκυ Ζήνα γέμιζε μαγαζιά με το εν λόγω σουξέ και πολλοί απογοητευμένοι από τον έρωτα, το σιγοτραγουδούσαν.

«**You Know I'm No Good**»: τραγουδούσε η Amy Winehouse. Η Ελλάδα ανακάλυψε το κακό κορίτσι της βρετανικής μουσικής σκηνής και οι ραδιοφωνικοί παραγωγοί τίμησαν δεόντως τον δίσκο της «Back to Black» που σημείωσε μεγάλη επιτυχία εκείνη τη χρονιά.

Τι βλέπαμε στην TV

«**Μαρία η άσχημη**»: Ελληνική δασκευή κολομβιανής τηλενουβέλας που κράτησε σε μεγάλη αγωνία τους τηλεθεατές, οι οποίοι περίμεναν καρτερικά τη μεταμόρφωση του ασχημόπαπου σε κύκνο, δίνοντας στη σειρά κατά μέσο όρο 40άρια στις μετρήσεις της AGB.

«**Λούφα και Παραλλαγή**»: Η ταινία που σημάδεψε τη γενιά του Πολυτεχνείου και γνώρισε μεγάλη εισπρακτική επιτυχία με τη συνέχειά της «Σειρήνες στο Αιγαίο» το 2005, μεταφέρθηκε εκείνη τη χρονιά και στη μικρή οθόνη προκαλώντας νοσταλγία.

